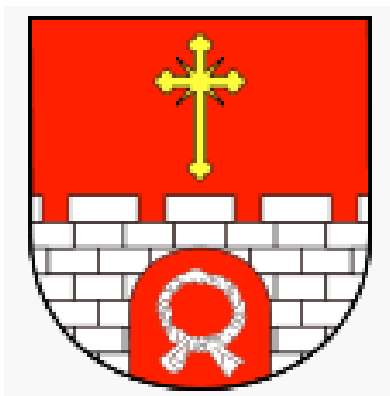

**DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ,
SPOŁECZNEJ I GOSPODARCZEJ
GMINY SKARŻYSKO KOŚCIELNE**

Diagnoza sytuacji przestrzennej, społecznej i gospodarczej Gminy Skarżysko Kościelne

opracowana przez:

Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowe „BaSz”

przy współpracy:

Urzędu Gminy Skarżysko Kościelne

Spis treści

1. UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE I INFRASTRUKTURA.....	4
1.1. Położenie administracyjne i dostępność komunikacyjna Gminy Skarżysko Kościelne.....	4
1.2. Zagospodarowanie terenu i środowisko przyrodnicze.....	6
1.3. Gospodarka wodno - ściekowa	11
1.4. Gospodarka odpadami komunalnymi	12
1.5. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	13
1.6. Zaopatrzenie w energię ciepłą	14
1.7. Zaopatrzenie w paliwa gazowe	15
2. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE	18
2.1. Sytuacja demograficzna.....	18
2.2. Wychowanie przedszkolne i edukacja	22
2.3. Pomoc społeczna	27
2.4. Ochrona zdrowia	29
2.5. Kultura, sport i rekreacja	31
2.6. Organizacje pozarządowe.....	34
2.7. Bezpieczeństwo publiczne.....	35
3. UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE	36
3.1. Potencjał gospodarczy.....	36
3.2. Rynek pracy	40
3.3. Budżet i polityka inwestycyjna gminy	43

1. UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE I INFRASTRUKTURA

1.1. Położenie administracyjne i dostępność komunikacyjna Gminy Skarżysko Kościelne

Gmina Skarżysko Kościelne położona jest w północno – wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie skarżyskim. Gmina graniczy z:

- Miastem Skarżysko – Kamienna (powiat skarżyski , województwo świętokrzyskie),
- Gminą wiejską Mirów oraz Gminą miejsko – wiejską Szydłowiec (powiat szydłowiecki, województwo mazowieckie),
- Gminą wiejską Mirzec oraz Gminą miejsko – wiejską Wąchock (powiat starachowicki, województwo świętokrzyskie).

Powierzchnia Gminy Skarżysko Kościelne wynosi ok. 5 324,0 ha, co stanowi około 13,5% ogólnej powierzchni powiatu skarżyskiego i blisko 0,5% powierzchni województwa świętokrzyskiego. Pod względem zajmowanej powierzchni gmina plasuje się na piątym miejscu wśród wszystkich gmin powiatu skarżyskiego i na trzecim miejscu wśród gmin wiejskich tego powiatu.

Na terenie gminy znajduje się 8 miejscowości: Skarżysko Kościelne, Grzybowa Góra, Lipowe Pole Skarbowe, Lipowe Pole Plebańskie, Świerczek, Majków, Michałów oraz Kierz Niedźwiedzi. Gmina Skarżysko Kościelne liczy 9 sołectw.

Dostępność komunikacyjna gminy jest dość dobra. Położenie względem szlaków komunikacyjnych i wiążąca się z tym dostępność komunikacyjna mają bezpośredni wpływ na atrakcyjność inwestycyjną i konkurencyjność względem innych jednostek terytorialnych.

Przy południowo zachodniej granicy gminy przebiega droga krajowa nr 42, która prowadzi do węzła drogowo – kolejowego znajdującego się na terenie miasta Skarżysko – Kamienna (skrzyżowanie drogi krajowej 42, drogi ekspresowej S-7 i linii kolejowej relacji Łódź – Dębica). Odległość od południowo zachodniej granicy Gminy Skarżysko Kościelne do węzła wynosi ok. 3,7 km. Droga ekspresowa S7 wiedzie z Gdańska przez Warszawę, Skarżysko-Kamienną i Kraków do granicy ze Słowacją. Droga krajowa nr 42 relacji Łódź – Skarżysko-Kamienna – Rzeszów, łączy przemysłowe miasta północy województwa świętokrzyskiego.

Położenie Gminy Skarżysko Kościelne względem głównych drogowych szlaków komunikacyjnych pokazano na poniższej mapie.

Mapa 1. Położenie administracyjne Gminy Skarżysko Kościelne na tle powiatu skarżyskiego
(Źródło: Strategia Rozwoju Powiatu Skarżyskiego na lata 2015 - 2023)

Mapa 1. Położenie Gminy Skarżysko Kościelne na tle układu transportowego

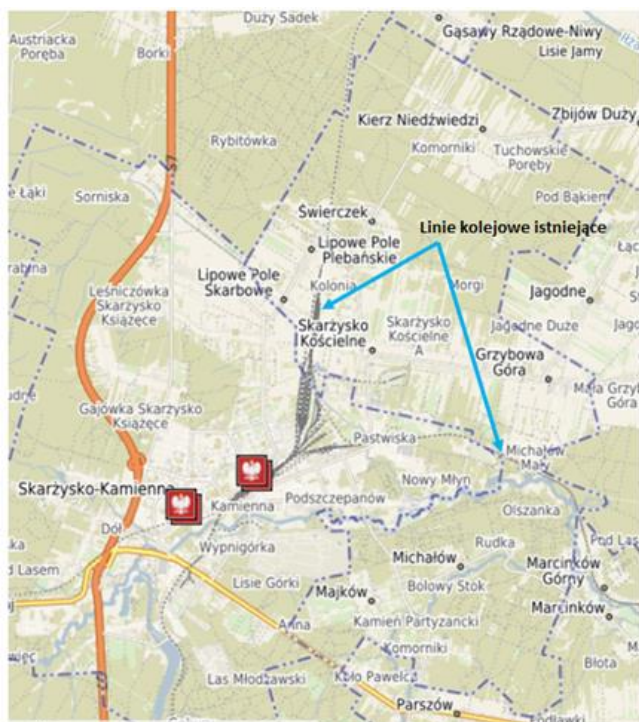
Źródło: Mapy Google - Maps

Poza drogą krajową nr 42, drogowy układ komunikacyjny Gminy Skarżysko Kościelne tworzą drogi powiatowe i gminne. Podstawowe informacje zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Drogi na terenie Gminy Skarżysko Kościelne

Drogi	Długość [km]	Nawierzchnia	
		ulepszona	nieulepszona
Droga krajowa nr 42	1,3	X	-
Drogi powiatowe	25,0	X	-
Drogi gminne	12,0	X	-
Drogi gminne dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych	63,0	-	X

Źródło: Dane Urzędu Gminy Skarżysko Kościelne

Mapa 2. Linie kolejowe na terenie Gminy Skarżysko Kościelne
(Źródło: *Geoportals* *Otwarych Danych Przestrzennych*;
<https://polska.e-mapa.net/>)

Duże znaczenie dla rozwoju gospodarczego Gminy Skarżysko Kościelne mają linie kolejowe. Przez zachodnią część gminy (tereny sołectw Skarżysko Kościelne oraz Lipowe Pole Plebańskie) przebiega linia kolejowa relacji Warszawa – Kraków, w tym jeden z największych w kraju węzłów kolejowych Skarżysko – Kamienna – Lipowe Pole. Przez teren miejscowości Grzybowa Góra przebiega linia kolejowa relacji Łódź – Dębica.

Położenie Gminy Skarżysko Kościelne w rejonie ważnych szlaków komunikacyjnych drogowych i kolejowych może sprzyjać rozwojowi regionalnej gospodarki logistycznej w zakresie przeładunku i ekspedycji towarów.

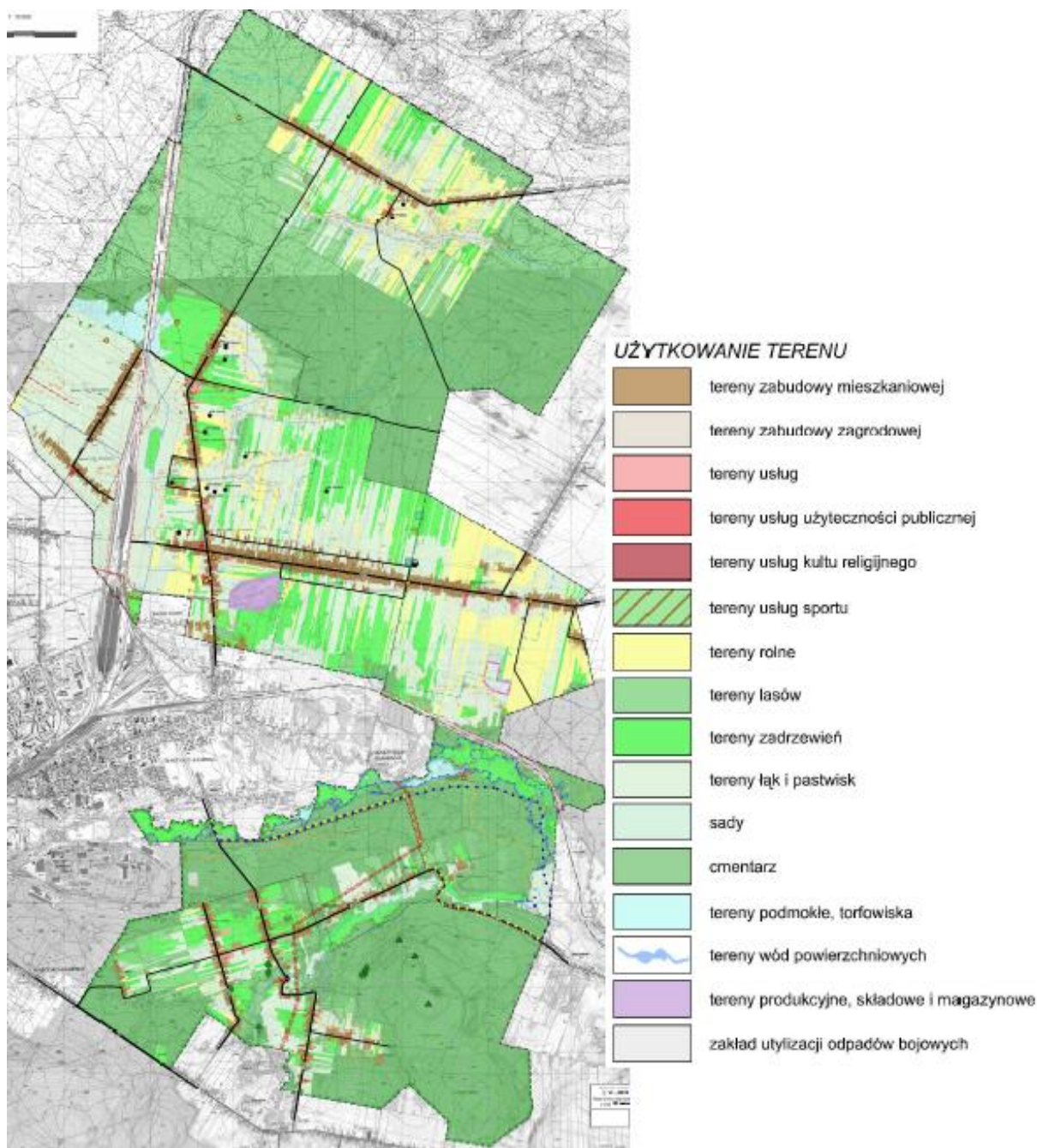
Odległość gminy do większych ośrodków miejskich mierzona w linii prostej wynosi: 34 km do Kielc, 119 km do Łodzi, 121 km do Warszawy, 137 km do Krakowa, 143 km do Rzeszowa i 165 km do Katowic.

1.2. Zagospodarowanie terenu i środowisko przyrodnicze

Gmina Skarżysko Kościelne pod względem geograficznym położona jest na obszarze Wyżyny Kielecko – Sandomierskiej, na granicy Wzgórz Koneckich z Przedgórzem Łżeckim, na obszarze Zagłębia Staropolskiego. Tereny gminy rozciągają się na obrzeżach Gór Świętokrzyskich, w dolinie Obszaru Chronionego Krajobrazu rzeki Kamiennej. Rejon Skarżyska Kościelnego należy do Podgórzia Łżeckiego. Jest to teren dość nisko położony – o średniej wysokości 230 – 240 m n.p.m. z kulminacją na Grzybowej Górze – 254 m n.p.m. – w stosunku do otaczających go wysoczyzn.

Zagospodarowanie przestrzenne gminy jest typowe dla obszarów wiejskich. Wyróżnić można tu dwie główne strefy funkcjonalne. Pierwsza związana jest z gospodarką rolną. Funkcja ta dominuje w centralnej części gminy oraz częściowo zajmuje część północną. Pozostała część gminy (północna i południowa) związana jest z funkcją leśną. Bardzo ważną kwestią warunkującą rozwój gminy jest położenie w systemie obszarów ochrony przyrody, które opisano w dalszej części niniejszego opracowania.

Rysunek 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego Gminy Skarżysko Kościelne

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skarżysko Kościelne (Załącznik nr 1 do Uchwały Nr V/32/2015 Rady Gminy Skarżysko Kościelne z dnia 30 marca 2015 r.)

Według statystyki GUS, w układzie przestrzennego zagospodarowania oraz sposobie użytkowania opisywanego obszaru wyróżnia się: użytki rolne, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, grunty pod wodami, grunty zabudowane i zurbanizowane, grunty rolne – nieużytki oraz tereny różne. W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnie poszczególnych typów użytkowania terenu.

Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów w Gminie Skarżysko Kościelne

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]
Powierzchnia gminy ogółem	5324
Powierzchnia lądowa	5306
Użytki rolne razem, w tym:	2662
grunty orne	1786
sady	10
łąki trwałe	447
pastwiska trwałe	245
grunty rolne zabudowane	167
grunty pod stawami	1
grunty pod rowami	6
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	2315
Grunty pod wodami	18
Grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym:	273
tereny mieszkaniowe	40
tereny przemysłowe	24
tereny inne zabudowane	14
tereny rekreacji i wypoczynku	1
tereny komunikacyjne - drogi	90
tereny komunikacyjne – kolejowe	104
Grunty rolne – nieużytki	47
Tereny różne	9

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Największy udział w strukturze użytkowania gruntów w gminie mają użytki rolne, które zajmują ok. 50% jej całkowitej powierzchni. Rolnictwo nie odgrywa jednak znaczącej roli w lokalnej gospodarce. Do istotnych ograniczeń dla rozwoju funkcji rolniczej na terenie Gminy Skarżysko Kościelne należy przede wszystkim słaba jakość gleb. Dominują gleby o niskiej wartości produkcyjnej. Duży udział powierzchniowy mają gleby klasy V, nadające się niemal wyłącznie do utrzymywania jako trwałe użytki zielone. Gleby klasy VI w większości wraz z gruntami rolniczo nieprzydatnymi kwalifikują się do zalesienia. Na terenie gminy zlokalizowane są również niewielkie obszary gleb organicznych (np. gleby torfowe i murszowo – torfowe) z wyraźną koncentracją w północno – zachodniej i północnej części gminy – rejon miejscowości: Skarżysko Kościelne, Lipowe Pole Skarbowe, Lipowe Pole Plebańskie, Świerczek, Kierz Niedźwiedzi. Mniejsze kompleksy tych gleb znajdują się w środkowej części gminy (rejon miejscowości Grzybowa Góra) oraz części południowej (rejon miejscowości Majków – Pleśniówka).

Obszar Gminy Skarżysko Kościelne zaliczany jest do obszarów województwa o najniższych warunkach przyrodniczo – glebowych, na których rolnictwo poddane zostało silnym procesom urbanizacji i obecnie jest funkcją uzupełniającą o charakterze regresywnym. Wśród negatywnych zjawisk wymienić należy również niekorzystną strukturę agrarną, której towarzyszy brak możliwości tworzenia większych obszarowo gospodarstw (duże zagęszczenie zabudowy, wąskie działki).

Drugim pod względem zajmowanej powierzchni sposobem zagospodarowania terenu Gminy Skarżysko Kościelne są grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, które zajmują łącznie ponad 43,0% całkowitej powierzchni gminy. Na szczególną uwagę zasługują tu obszary leśne. Obok funkcji gospodarczych, wodochronnych i biologicznych, lasy stanowią największą obszarowo bazę rekreacji codziennej, weekendowej i pobytovej. Blisko 85% powierzchni lasów na terenie gminy stanowi własność Skarbu Państwa i pozostaje w zarządzie Nadleśnictwa Skarżysko. Gospodarka w obrębie terenów leśnych nie należy do zadań samorządu gminnego, lecz pozostaje w gestii jednostek leśnych i prowadzona jest w oparciu o stosowne plany i programy.

Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują ok. 273 ha, co stanowi niewiele ponad 5% powierzchni gminy. Największa koncentracja zabudowy występuje w centralnej części gminy, gdzie jest też najwięcej użytków rolnych. W tej części gminy występuje najbardziej rozwinięte osadnictwo głównie jest to zabudowa jednorodzinna i zagrodowa. Również sieć dróg jest tam najbardziej rozbudowana, przez ten rejon gminy przebiega także linia kolejowa. W układzie przestrzennym Gminy Skarżysko Kościelne zabudowa mieszkaniowa jest zwarta typu liniowego. W celu osiągnięcia prawidłowego efektu w gospodarce mieszkaniowej i przestrzennej przyjmuje się zasadę koncentracji budownictwa mieszkaniowego, a szczególnie jednorodzinnego głównie w takich miejscowościach jak Skarżysko Kościelne, Grzybowa Góra, Majków oraz Kierz Niedźwiedzi.

Tereny pod działalność gospodarczą tj. produkcyjne, składowe, magazynowe zajmują znikomą część gminy i zlokalizowane są w rejonie Skarżyska Kościelnego. Tereny usług zarówno komercyjnych jak i niekomercyjnych zajmują nieznaczne powierzchnie i znajdują się w różnych częściach gminy.

Obszary objęte ochroną prawną

Obecność elementów środowiska naturalnego o wysokiej wartości przyrodniczej zdecydowała o ustanowieniu na obszarze gminy obszarowych i indywidualnych form ochrony przyrody. Podstawowe informacje dla każdej formy ochrony przyrody zamieszczono w poniższych zestawieniach:

Forma ochrony przyrody	Nazwa	Podstawa prawna	Opis
Obszar Chronionego Krajobrazu	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	Uchwała Nr XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3309)	Położony w płn. i płn.-wsch. części województwa. Obejmuje całą dolinę rzeki Kamiennej z jej prawobrzeżnym dopływem Kamionką oraz przylegający do niej kompleks Lasów Łżeckich. Najważniejszą ekologiczną funkcją tego obszaru jest ochrona zbiorników wód podziemnych i wód powierzchniowych oraz ochrona dolin rzeki Kamiennej jako istotnego korytarza ekologicznego. Również ważna jest funkcja klimatotwórcza i aerosanitarna tego obszaru.

Źródło: <http://kielce.rdos.gov.pl>, dostęp dn. 23.02.2021

Forma ochrony przyrody	Nazwa	Kod	Powierzchnia w gminie [ha]
Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Natura 2000	Lasy Skarżyskie	PLH260011	40,66

Źródło: <http://kielce.rdos.gov.pl>, dostęp dn. 23.02.2021

Forma ochrony przyrody	Nazwa	Data utworzenia	Opis
Pomniki przyrody	Nie nadano nazwy	1987-10-02	Ścianka skalna o długości - 8 m, wysokości - 1-1,5 m, położona na zboczu wzniesienia w rozciągłości W-E. Ścianka zbudowana jest z dolnotriasowego piaskowca bezowego, średnio- i gruboziarnistego z pojedynczymi otoczkami kwarcu.
	Bloki skalne	1987-10-02	Bloki skalne - szt. 4, na odcinku zbocza o długości 20 m, o średnicach do 5 m i wysokości nad ziemią 1,5-3 m. Bloki zbudowane są z dolnotriasowych, średnio- i drobnoziarnistych piaskowców, barwy beżowej i jasnoszarej. Najciekawszym elementem mikrorzeźby (decydującym o wartości naukowej obiektu) są kuliste wgłębienia o średnicy ok. 15 cm, których pochodzenie nie zostało wyjaśnione.
	Skałki	1987-10-02	Trzy niewielkie stoły skalne o wysokości 1-2 m i średnicy 3-5 m, znajdujące się na obszarze o promieniu 10 m. Stoły zbudowane są z dolnotrisowych piaskowców średnio-, miejscami gruboziarnistych, jasnoszarych i jasnobeżowych.
	Nie nadano nazwy	1989-02-10	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 140cm; obwód: 440cm; wysokość: 20m). Wiek ok. 300 lat
	Nie nadano nazwy	1989-02-10	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 129cm; obwód: 405cm; wysokość: 24m). Wiek ok. 300 lat
	Partyzant	2009-12-01	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 109cm; obwód: 342cm; wysokość: 28m) w wieku ok. 320 lat
	Cysters	2009-12-01	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 134cm; obwód: 421cm; wysokość: 28m) w wieku ok. 350 lat
	Boruta	2009-12-01	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 112cm; obwód: 352cm; wysokość: 29m) w wieku ok. 340 lat
	Gwarek	2009-12-01	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 129cm; obwód: 405cm; wysokość: 30m) w wieku ok. 350 lat.

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>, dostęp dn. 12.03.2021

Największa koncentracja obszarów chronionych w oparciu o przepisy ustawy o ochronie przyrody występuje w środkowo – wschodniej oraz południowej części gminy. Tereny te z uwagi na wysokie wartości przyrodnicze włączone są do Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej.

Analizując środowisko przyrodnicze Gminy Skarżysko Kościelne należy również wspomnieć o elementach hydrograficznych, które są kluczowymi elementami lokalnych ekosystemów. Gmina Skarżysko Kościelne leży na obszarze zlewni drugiego rzędu: Kamiennej. Zlewnia Kamiennej obejmuje swoim zasięgiem ok. 85% powierzchni powiatu skarżyskiego i wraz ze swymi dopływami Kamionką, Kaczką, Bernatką, Oleśnicą, Kuźniczka i Kobylanką stanowi główny system drenażu wód gruntowych. Do zlewni Iłżanki należy ciek wypływający z rejonu wsi Kierz Niedźwiedzi. W południowej części gminy przepływają rzeki Kamienna i Żarnówka.

1.3. Gospodarka wodno - ściekowa

Zaopatrzenie w wodę

Infrastruktura służąca dostarczaniu wody i odprowadzaniu ścieków na obszarze Gminy Skarżysko Kościelne znajduje się w zarządzie Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Skarżysku – Kamiennej. Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest ujmowanie, uzdatnianie i dostawa wody oraz odprowadzanie i oczyszczanie ścieków. Miasto Skarżysko – Kamienna posiada 89,2% udziałów Spółki. Pozostałe są własnością Gminy Skarżysko Kościelne. Woda dostarczana za pomocą wodociągu pochodzi z ujęcia wody pitnej zlokalizowanego w miejscowości Skarżysko Kościelne. Woda z ujęcia kierowana jest na Stację Uzdatniania Wody a następnie podawana jest do odbiorców. Jakość wody dostarczanej do odbiorców jest zgodna z obowiązującymi przepisami w sprawie wymagań dotyczących wody do spożycia dla ludzi. Dostęp do sieci wodociągowej posiadają wszystkie sołectwa w gminie. Według danych Urzędu Gminy Skarżysko Kościelne (stan na koniec 2019 r.), długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi 51,52 km. Do sieci podłączonych jest 1679 gospodarstw domowych. Według danych GUS (stan na koniec 2019 r.) z sieci wodociągowej korzysta ok. 89,9% mieszkańców gminy tj. ok. 5 384 osoby. W 2019 r. dostarczono do gospodarstw domowych wodę w ilości 134,4 dam³.

Tabela 3. Długość sieci wodociągowej i liczba gospodarstw domowych przyłączonych do sieci w Gminie Skarżysko Kościelne na przestrzeni lat 2016 - 2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Długość sieci wodociągowej	50,85	50,92	50,92	51,52
Liczba gospodarstw przyłączonych do sieci wodociągowej	1 647	1 666	1 670	1 679

Źródło: Według danych Urzędu Gminy Skarżysko Kościelne

Można uznać, że potrzeby związane z rozbudową sieci wodociągowej ciągle istnieją, jednak są one znikome w porównaniu do skali dotychczasowego zainwestowania. Należy konsekwentnie dążyć do uzupełniania infrastruktury wodociągowej na obszarach dotąd nie objętych siecią a także modernizować przestarzałą infrastrukturę.

Odprowadzanie ścieków

Na terenie Gminy Skarżysko Kościelne nie ma oczyszczalni ścieków. Zrzut ścieków z terenu gminy następuje za pomocą sieci kanalizacyjnej do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w południowo – wschodniej części miasta Skarżysko Kamienna przy ul. 3 Maja 333, pomiędzy rzeką Kamienną a Oleśnicą. Jest to mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 14 000 m³/doba, z podwyższonym usuwaniem substancji biogenych ze ścieków, przeróbką osadów ściekowych i wykorzystaniem powstającego biogazu.

Funkcjonująca oczyszczalnia ścieków przyjmuje zarówno ścieki socjalno – bytowe jak również ścieki przemysłowe z terenu Skarżyska – Kamiennej, Gminy Skarżysko Kościelne oraz częściowo z Gminy Suchedniów.

Ścieki dostarczane są do oczyszczalni systemem kanalizacji sanitarnej rozdzielczej jak również z terenów jeszcze nie skanalizowanych wozami asenizacyjnymi. Oczyszczaniu poddawane jest 100% ścieków dopływających i dowożonych. Odbiornikiem ścieków biologicznie oczyszczonych jest rzeka Kamienna. Jakość i parametry powstałych ścieków podlegają stałej kontroli. Odprowadzane ścieki spełniają wymogi obowiązujących przepisów i mogą być wprowadzone do wód.

Według danych Urzędu Gminy Skarżysko Kościelne (stan na koniec 2019 r.), długość sieci kanalizacyjnej wynosi 69,9 km. Do sieci przyłączonych jest 1 413 gospodarstw domowych. Według danych GUS (stan na koniec 2019 r.) z sieci kanalizacyjnej korzysta ok. 64,0% mieszkańców gminy tj. ok. 3 834 osoby. W 2019 r. za pomocą sieci kanalizacyjnej z terenu Gminy Skarżysko Kościelne odprowadzono 108,6 dm³ ścieków bytowych.

Podobnie jak w przypadku sieci wodociągowej, należy dążyć do uzupełniania braków w infrastrukturze kanalizacyjnej. Najstarsze odcinki sieci należy sukcesywnie wymieniać.

Tabela 4. Długość sieci kanalizacyjnej i liczba gospodarstw domowych przyłączonych do sieci w Gminie Skarżysko Kościelne na przestrzeni lat 2016 - 2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Długość sieci kanalizacyjnej	69,73	69,8	69,8	69,9
Liczba gospodarstw przyłączonych do sieci kanalizacyjnej	1 296	1 362	1 385	1 413

Źródło: Według danych Urzędu Gminy Skarżysko Kościelne

1.4. Gospodarka odpadami komunalnymi

Źródłami powstawania odpadów na terenie gminy są przede wszystkim: gospodarstwa domowe, obiekty użyteczności publicznej oraz sektor gospodarczy - zakłady produkcyjno – usługowo - handlowe. Gospodarka odpadami z sektora komunalno – bytowego prowadzona jest w ramach zbiórki odpadów stałych zmieszanych oraz selektywnej zbiórki odpadów, które gromadzone są w przeznaczonych do tego celu pojemnikach lub workach.

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Skarżysko Kościelne (Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXV/158/2020 Rady Gminy Skarżysko Kościelne z dnia 06 listopada 2020 r.), selektywnemu zbieraniu podlegają następujące frakcje odpadów

komunalnych: papier i tektura, metale, tworzywa sztuczne, odpady wielomateriałowe, szkło, odpady komunalne ulegające biodegradacji, przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, stanowiące odpady komunalne, zużyte opony, popioły.

Odpady z terenu gminy odbierane są przez uprawnioną firmę wyłonioną w drodze przetargu i wywożone na składowisko odpadów poza teren gminy. Właściciele nieruchomości położonych na terenie gminy ponoszą opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W Skarżysku Kościelnym przy ul. Kolonia 7 działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, gdzie mieszkańcy gminy mogą oddawać wyselekcjonowane opakowania z papieru i tektury, opakowania wielomateriałowe, opakowania z tworzyw sztucznych, opakowania ze szkła, w tym powstających w gospodarstwach domowych przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz zużytych opon, popiołu, a także odpadów zielonych.

Tabela 5. Ilość odpadów zebranych z terenu Gminy Skarżysko Kościelne w latach 2016 - 2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Ilość odpadów komunalnych zebranych ogółem [Mg]	591,3	742,2	672,7	888,2
Ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie [Mg]	271,5	387,5	362,5	605,0
Liczba gospodarstw objętych selektywną zbiórką odpadów [szt.]	1 623,0	1 676,0	1 706,0	1 740,0
Ilość zebranych odpadów azbestowych [Mg]	80,0	100,0	100,0	150,0

Źródło: Według danych Urzędu Gminy Skarżysko Kościelne

1.5. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Zaopatrzenie w energię jest podstawowym czynnikiem niezbędnym dla egzystencji ludności, jednak użytkowanie energii wywiera największy szkodliwy wpływ na środowisko spośród wszystkich rodzajów aktywności człowieka na Ziemi. Jest to wynikiem zarówno ogromnej ilości użytkowanej energii, jak i istoty przemian energetycznych, którym energia musi być poddawana w celu dostosowania do potrzeb odbiorców.

Zaopatrzenie terenu Gminy Skarżysko Kościelne w energię elektryczną odbywa się z krajowego systemu elektroenergetycznego. Operatorem systemu dystrybucyjnego działającym w zasięgu terytorialnym Gminy Skarżysko Kościelne jest PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko - Kamienna, wchodząca w skład Grupy Energetycznej – PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

Przez teren Gminy Skarżysko Kościelne – od południowej granicy gminy, przez miejscowości Majków i Michałów do GPZ Podemtynek usytuowanego na terenie miasta Skarżysko – Kamienna – przebiega czterokilometrowy odcinek linii wysokiego napięcia 110kV. Linia ta nie ma jednak bezpośrednich powiązań z systemem energetycznym gminy Skarżysko Kościelne.

Dostawa energii elektrycznej dla odbiorców z terenu Gminy Skarżysko Kościelne odbywa się za pośrednictwem linii magistralnych 15 kV:

- GPZ Północ – Skarżysko Kościelne,
- GPZ Południe – Wąchock – Bema Starachowice,
- GPZ 1 Starachowice lub GPZ Bór – odgałęzienie Podemłynek.

Sieć terenowa 15 kV wyposażona jest w lokalne stacje transformatorowe 15/0,4 kV. Ze stacji tych energia doprowadzana jest dalej liniami niskiego napięcia.

Operator sieci dystrybucyjnej tj. Zakład energetyczny, w miarę możliwości finansowych, prowadzi prace polegające na sukcesywnej wymianie wyeksploatowanych urządzeń na nowe, doposażeniu sieci terenowej w nowe stacje transformatorowe, nowe linie elektroenergetyczne zwiększając tym samym pewność dostaw energii o właściwych parametrach oraz zmniejszając awaryjność sieci.

Oświetlenie uliczne

Na podstawie ustawy Prawo energetyczne (art. 18 ust. 1) do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną należy między innymi planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg, znajdujących się na terenie gminy oraz finansowanie tego oświetlenia. Sieć oświetleniowa na terenie Gminy Skarżysko Kościelne wyposażona jest łącznie w 779 opraw oświetleniowych. Są to punkty oświetlające drogi i miejsca publiczne.

1.6. Zaopatrzenie w energię ciepłą

Na terenie Gminy Skarżysko Kościelne nie funkcjonują scentralizowane systemy ogrzewania (nie istnieją zakłady produkujące ciepło oraz jednostki zajmujące się dystrybucją ciepła). Aktualnie potrzeby ciepłe pokrywane są za pomocą indywidualnych systemów grzewczych wbudowanych u poszczególnych odbiorców. Indywidualne źródła ciepła najczęściej opalane są paliwem stałym (węgiel kamienny, ekogroszek, miął węglowy). Ogrzewanie pomieszczeń olejem opałowym lub innym „czystszy” paliwem, mimo iż jest bardziej przyjazne dla środowiska, w dalszym ciągu jest znacznie bardziej kosztowne w porównaniu z paliwami węglowymi. Lokalne kotłownie funkcjonują przy budynkach użyteczności publicznej.

Tabela 6. Rodzaje paliw wykorzystywanych w celach grzewczych w budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Skarżysko Kościelne

Wyszczególnienie	Rodzaj wykorzystywanego paliwa
Urząd Gminy	Olej opałowy EKOTERM lekki
SPZOZ	Olej opałowy EKOTERM lekki
Szkoła Podstawowa Skarżysko Kościelne	Olej opałowy EKOTERM lekki
Szkoła Podstawowa Grzybowa Góra	Ekogroszek
Szkoła Podstawowa Lipowe Pole Skarbowe	Ekogroszek
Szkoła Podstawowa Majków	Gaz ziemny
Szkoła Podstawowa Kierz Niedźwiedzi	Ekogroszek
Przedszkole Samorządowe Skarżysko Kościelne – NOWOBUDOWANE DOCELOWO	Olej opałowy EKOTERM lekki

Źródło: Według danych Urzędu Gminy Skarżysko Kościelne

1.7. Zaopatrzenie w paliwa gazowe

Gaz ziemny jest obecnie jednym z podstawowych nośników energetycznych przyjaznych dla środowiska i w obecnej sytuacji, gdzie przy wyborze rodzaju paliwa obok względów ekonomicznych pojawiają się również względy ekologiczne, gaz ziemny znajduje coraz szersze zastosowanie.

Gaz wykorzystywany jest jako alternatywny rodzaj paliwa stosowany w kotłowniach produkujących ciepło, wypierając paliwa stałe, charakteryzujące się w procesie spalania wysokim stopniem emisji związków szkodliwych do powietrza.

Zaopatrzenie Gminy Skarżysko Kościelne w gaz realizowane jest głównie w oparciu o butle napełniane gazem płynnym. Dostęp do sieci gazowniczej posiadają tylko 2 miejscowości w gminie tj. Majków i Michałów. Według danych GUS (stan na 31.12.2019 r.), liczba osób korzystających z instalacji gazowej w stosunku do ogółu mieszkańców wynosi 17,7%.

Tabela 7. Dane statystyczne obrazujące stopień wyposażenia terenu gminy w infrastrukturę gazową w latach 2016 – 2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Ludność korzystająca z sieci gazowej	853	849	922	1 061
Korzystający z instalacji w stosunku do ogółu ludności (%)	13,8	13,8	15,2	17,7
Wskaźnik uzbrojenia terenu - sieć rozdzielcza przypadająca na 100 km ² terenu (w km)	18,2	18,2	18,2	18,2

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp do bazy danych dn. 09.03.2021 r.)

Gmina Skarżysko Kościelne znajduje się w zasięgu terytorialnym działania Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Kielcach. Według ogólnodostępnych danych zamieszczonych na stronie internetowej spółki dystrybucyjnej, odbiorcy gazu z terenu Gminy Skarżysko Kościelne zasilani są gazem wysokometanowym typu E. Parametry dystrybuowanego gazu są zgodne z Polską Normą PN-C-04750.

Dostarczanie gazu do odbiorców odbywa się na podstawie zawieranych umów na sprzedaż gazu. Nowi odbiorcy gazu przyłączani są do sieci gazowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Realizacja przyłączy do sieci gazowej realizowana jest przez Polską Spółkę Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Kielcach na wniosek zainteresowanych podmiotów w trybie ustalonym w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t. jedn. Dz. U. 2020 poz. 833 ze zm.), przy spełnieniu kryteriów technicznych i ekonomicznych związanych z dostawą gazu.

Tabela 8. Zmiany stanu infrastruktury gazowej w Gminie Skarżysko Kościelne na przestrzeni lat 2016 – 2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Długość czynnej sieci gazowej ogółem (m)	10 808	10 808	10 808	10 808
Długość czynnej sieci gazowej przesyłowej (m)	1 100	1 100	1 100	1 100
Długość czynnej sieci gazowej rozdzielczej (m)	9 708	9 708	9 708	9 708
Czynne przyłącza do budynków ogółem tj. mieszkalnych i niemieszkalnych (szt.)	214	249	250	257
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych (szt.)	207	229	230	237

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp do bazy danych dn. 09.03.2021 r.)

Na terenie gminy paliwo gazowe wykorzystywane jest przede wszystkim na cele gospodarcze i grzewcze. Według danych GUS (stan na koniec 2019 r.), było 338 gospodarstw domowych korzystających z gazu ziemnego, w tym 261 gospodarstw wykorzystywało gaz sieciowy na cele ogrzewania pomieszczeń. Zużycie gazu ziemnego w grupie gospodarstw domowych w 2019 r. było na poziomie 1817,3 MWh.

Tabela 9. Zużycie gazu ziemnego w Gminie Skarżysko Kościelne w grupie gospodarstw domowych na przestrzeni lat 2016 - 2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe)	260	262	289	338
Odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe) ogrzewający mieszkania gazem	117	121	211	261
Zużycie gazu [MWh]	1 869,1	2 323,5	1 521,4	1 817,3
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań [MWh]	976,7	1 128,4	1 256,0	1 495,1

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp do bazy danych dn. 09.03.2021 r.)

Jak wynika z informacji zamieszczonych w powyższej tabeli, z roku na rok wzrasta liczba odbiorców gazu ziemnego, którzy wykorzystują gaz do celów grzewczych. Wielkość poboru gazu w tej grupie odbiorców jest w dużej mierze uzależniona od warunków pogodowych i temperatury zewnętrznej okresu grzewczego.

Aktualnie rozpoznawane jest zapotrzebowanie mieszkańców gminy na inwestycję polegającą na rozbudowie sieci gazowej. W styczniu 2021 r. w siedzibie Urzędu Gminy Skarżysko Kościelne odbyło się spotkanie władz gminy z przedstawicielami Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o. o. Oddział Zakład Gazowniczy w Kielcach, którzy przedstawili wyniki przeprowadzonych analiz techniczno – ekonomicznych ewentualnej gazyfikacji poszczególnych miejscowości oraz ulic w gminie. Rozbudowa sieci dla potrzeb przyłączenia nowych odbiorców ma charakter komercyjny i uwarunkowana jest wynikiem rachunku ekonomicznej opłacalności przeprowadzenia inwestycji przez w/w przedsiębiorstwo gazownicze. Kryterium ekonomiczne będzie spełnione pod warunkiem uzyskania stosownej liczby osób zainteresowanych podłączeniem do sieci gazowej.

Według ustaleń, najszybszym co do możliwości budowy sieci gazowej jest odcinek w obrębie ul. Spokojnej i Słonecznej w Grzybowej Górze. Warunkiem jest jak najszybsze złożenie przez mieszkańców tych ulic podpisanych wniosków o określenie warunków przyłączenia, z wyrażeniem chęci zawarcia umowy. Na podstawie zebranych wniosków, zostanie podjęta decyzja przez PSG sp. z o. o. Oddział Zakład Gazowniczy w Kielcach o przystąpieniu do procedury inwestycyjnej.

W dalszej kolejności może być rozważana dalsza gazyfikacja gminy w następujących obszarach:

- Lipowe Pole Skarbowe i Lipowe Pole Plebańskie,
- ul. Świętokrzyska w m. Grzybowa Góra, od strony m. Gadka do granic Sołectwa Grzybowa Góra i Skarżysko Kościelne.

Warunkiem budowy sieci gazowej we wskazanych lokalizacjach jest jak najszybsze złożenie przez mieszkańców, podpisanych wniosków o określenie warunków przyłączenia do sieci. Według wykonanych przez przedsiębiorstwo gazownicze analiz techniczno – ekonomicznych (stan na styczeń 2021 r.) warunkiem jest podpisanie co najmniej 50 umów o przyłączenie do sieci gazowej z zainteresowanymi podmiotami oraz dodatkowo z obiektami Szkoły i Kościoła w odniesieniu do miejscowości Lipowe Pole Skarbowe i Lipowe Pole Plebańskie oraz co najmniej 50 umów o przyłączenie do sieci gazowej z zainteresowanymi podmiotami oraz budynek OSP w Grzybowej Górze, gdyż dopiero od tych poziomów zaczyna się opłacalność ekonomiczna zadania inwestycyjnego budowy sieci gazowej w opisywanych obszarach.

Według informacji PSG sp. z o. o. Oddział Zakład Gazowniczy w Kielcach, w trakcie budowy jest sieć gazowa w ul. Granicznej i ul. Brzozowej w Grzybowej Górze. Termin zakończenia inwestycji przewidziany jest na styczeń 2023 r. Po zrealizowaniu i oddaniu do eksploatacji przedmiotowego gazociągu zaistnieje możliwość przeprowadzenia analiz techniczno-ekonomicznych dla obszaru w bezpośrednim sąsiedztwie ww. ulic, których wyniki pozwolą zająć stanowisko PSG sp. z o. o. co do dalszej rozbudowy sieci gazowej. Jak już wyżej podkreślono realizacja budowy sieci gazowej przez PSG sp. z o.o. może nastąpić pod warunkiem spełnienia kryteriów technicznych i ekonomicznych inwestycji, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 2 lipca 2010 roku w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego (t. jedn. Dz. U. 2018 poz. 1158 ze zm.).

W marcu br. Gmina Skarżysko Kościelne przekazała do PSG sp. z o. o. Oddział Zakład Gazowniczy w Kielcach przekazała 141 szt. wniosków mieszkańców Lipowego Pola o przyłączenie do sieci gazowej.

2. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE

2.1. Sytuacja demograficzna

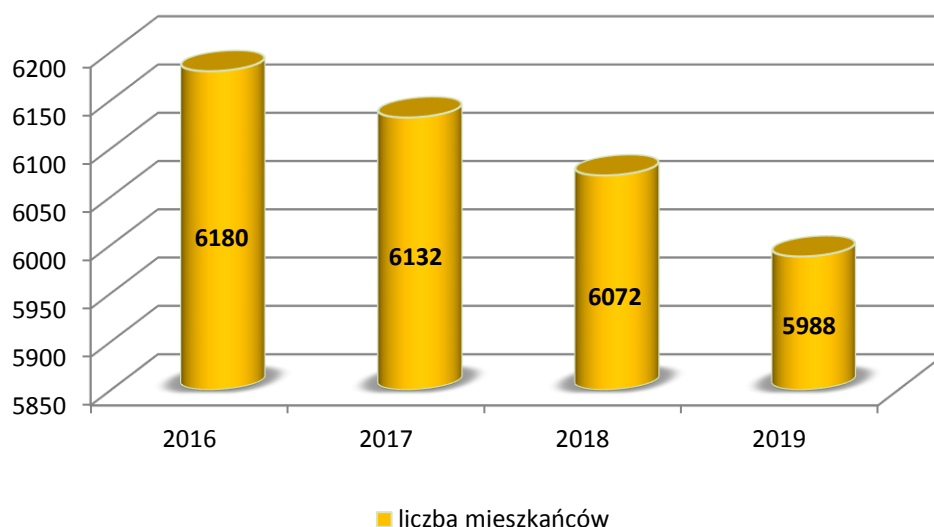
Struktura demograficzna jest podstawową kwestią ocenianą w procesie diagnozowania społeczno – gospodarczego gminy. Stanowi ona bardzo ważny czynnik perspektywiczny rozwoju obszaru. Według danych GUS (stan na koniec 2019 r.), na terenie Gminy Skarżysko Kościelne zamieszkuje 5988 osób. W liczbie ludności ogółem nieznacznie przeważają kobiety, które w 2019 r. stanowiły ok. 50,6% ogółu populacji. Wskaźnik feminizacji, określający liczbę kobiet w społeczeństwie przypadającą na 100 mężczyzn wynosi 102. Wskaźnik średniej gęstości zaludnienia wynosi 112 osób/km².

Tabela 10. Sytuacja demograficzna Gminy Skarżysko Kościelne w latach 2016 – 2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Liczba ludności ogółem	6 180	6 132	6 072	5 988
Liczba mężczyzn	3 043	3 021	2 997	2 961
Liczba kobiet	3 137	3 111	3 075	3 027
Ludność na 1 km ²	116	115	114	112

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp do bazy danych dn. 29.01.2021 r.)

Wykres 1. Dynamika zmian liczby mieszkańców Gminy Skarżysko Kościelne na przestrzeni lat 2016 - 2019

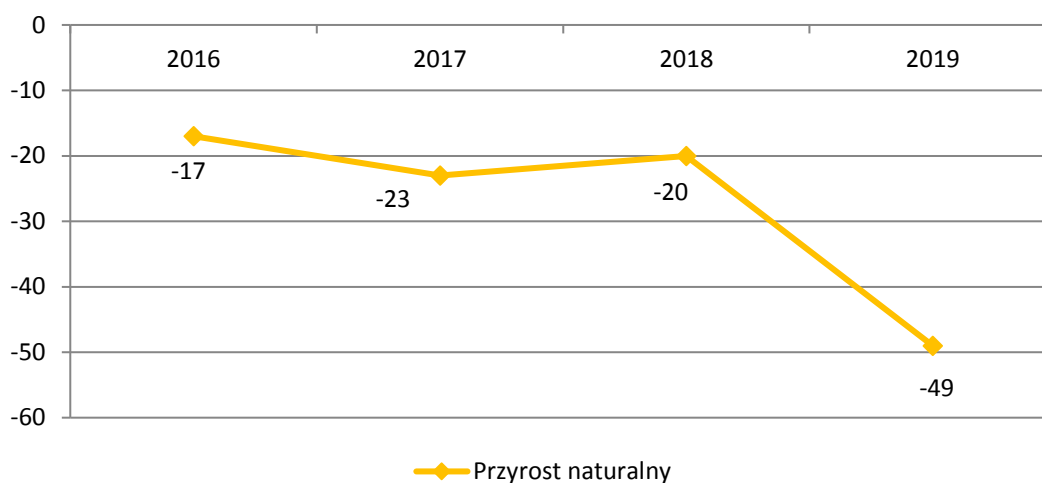

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp do bazy danych dn. 29.01.2021 r.)

W badanym okresie liczba ludności zamieszkującej Gminę Skarżysko Kościelne zmniejszyła się o 192 osoby. Ubytek ludności jest następstwem ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji. Są to dwa najważniejsze czynniki, które decydują o dynamice demograficznej gminy. Przyrost naturalny jest różnicą między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na określonym obszarze w danym czasie. W ogólnym ujęciu sytuacja związana z przyrostem naturalnym w Polsce jest niezadowolająca. Wartości średnie dla całego kraju są niepokojąco niskie i nie gwarantują nawet podstawowego stopnia zastępowalności pokoleń. Kierunki

zmian zachodzące w rozwoju demograficznym gminy są zbieżne z kierunkami obserwowanymi na terenie całego województwa świętokrzyskiego.

Wykres 2. Dynamika przyrostu naturalnego w Gminie Skarżysko Kościelne w latach 2016 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp do bazy danych dn. 29.01.2021 r.)

Obserwowane na terenie gminy kierunki zmian demograficznych wynikające z dynamiki przyrostu naturalnego nie są korzystne. Historia kształtowania się współczynnika przyrostu naturalnego w latach 2016 – 2019 wskazuje na poważny kryzys wynikający z niewielkiej liczby urodzeń. Pomimo negatywnej oceny dynamiki przyrostu naturalnego w ostatnich latach należy pamiętać o potencjalnych zmianach trendu urodzeń, jakie mogą nastąpić w perspektywie kilku lub kilkunastu najbliższych lat w związku z prowadzoną przez państwo polityką prorodzinną.

Drugim kluczowym czynnikiem warunkującym dynamikę demograficzną jest saldo migracji, które pokazuje bilans osób wyjeżdżających (emigracji) i przyjeżdżających (imigracji) do danego obszaru. W analizach migracyjnych wyróżnia się migracje wewnętrzne (krajowe) oraz zewnętrzne (zagraniczne). Migrantem jest każda osoba, która zmienia swoje miejsce stałego pobytu. Ujemna wartość wskaźnika salda migracji oznacza, że więcej mieszkańców ubywa niż przybywa na danym obszarze. W zamieszczonej poniżej tabeli pokazano historię kształtowania się współczynnika salda migracji w Gminie Skarżysko Kościelne.

Tabela 11. Wskaźniki salda migracji w Gminie Skarżysko Kamienna w latach 2016 - 2019

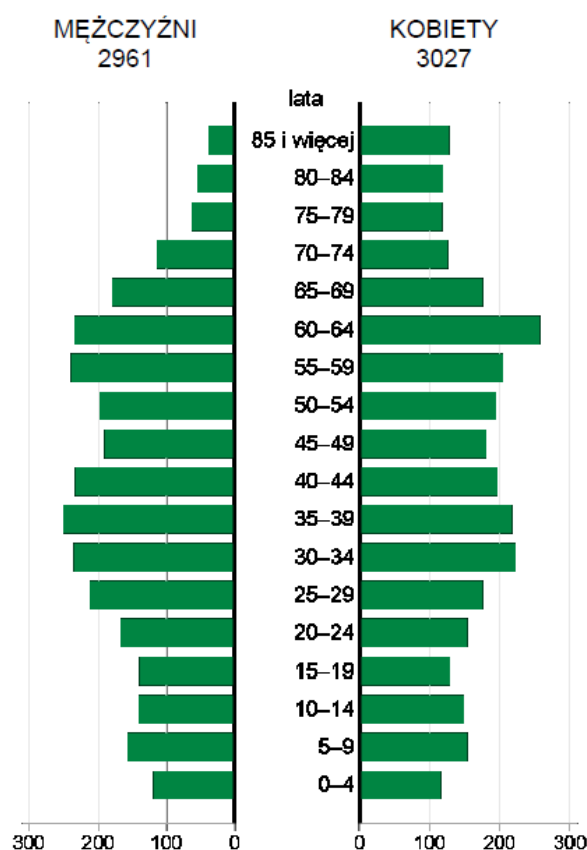
Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Saldo migracji wewnętrznych ogółem	-20	-16	-33	-39
Saldo migracji zagranicznych ogółem	1	-2	-3	-1
Saldo migracji ogółem	-19	-18	-36	-40

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp do bazy danych dn. 29.01.2021 r.)

Zaprezentowane dane liczbowe wskazują na bardzo niekorzystny proces wyludniania gminy, związany z emigracją ludności do większych ośrodków miejskich oraz wyjazdami zagranicznymi.

Obok kwestii związanych z przyrostem naturalnym i saldem migracji, które mają bezpośredni wpływ na stan liczby ludności, ważną kwestią dla rozwoju gminy jest struktura ludności rozpatrywana w wielu innych aspektach. Do ważniejszych zaliczyć należy strukturę wiekową ludności tj. udział różnych grup wiekowych w ogólnej liczbie ludności oraz udział tzw. grup ekonomicznych (osoby w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym) w populacji danego obszaru. Udział różnych grup wiekowych w populacji Gminy Skarżysko Kościelne z uwzględnieniem podziału na płeć przedstawiono za pomocą schematu zwanego piramidą płci i wieku.

Wykres 3. Piramida płci i wieku ludności Gminy Skarżysko Kościelne w 2019 r.

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2020

Populacja gminy odznacza się mało korzystną strukturą wiekową. Piramida wieku obrazuje typ społeczeństwa regresywnego, starego (wykres podcięty u podstawy i szeroki w części środkowej). Poziom urodzeń jest niewielki a starsze grupy wiekowe mają dużą liczebność.

W strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku uwidacznia się duży udział ludności pozostającej w wieku produkcyjnym. Ponadto mocno zaznacza się niekorzystny trend wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym zmniejszaniu liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa.

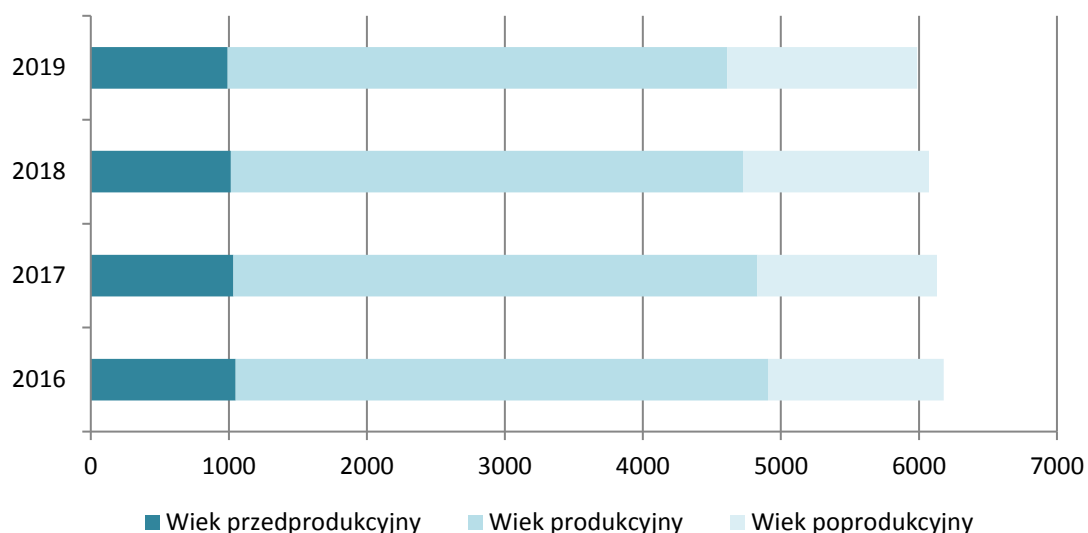
Tabela 12. Ludność Gminy Skarżysko Kościelne według ekonomicznych grup wieku w latach 2016 - 2019

Wyszczególnienie	2016		2017		2018		2019	
	osoba	%	osoba	%	osoba	%	osoba	%
wiek przedprodukcyjny (17 lat i mniej)	1049	17,0	1034	16,9	1015	16,7	992	16,6
wiek produkcyjny	3858	62,4	3795	61,9	3711	61,1	3619	60,4
wiek poprodukcyjny	1273	20,6	1303	21,2	1346	22,2	1377	23,0

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp do bazy danych dn. 29.01.2021 r.)

Ludność w wieku produkcyjnym stanowi ok. 60,4% w odniesieniu do ogólnej liczby mieszkańców gminy (według danych za 2019 r.). Wartość ta jest wyższa od średniej w skali województwa, która wynosi 59,9%. Systematycznie maleje liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym z 17,0% w 2016 r. do 16,6% na koniec 2019 r. Jednocześnie wzrasta procentowy udział ludności w wieku poprodukcyjnym z 20,6% w 2016 r. do 23,0% w 2019 r.

Wykres 4. Struktura ludności Gminy Skarżysko Kościelne według ekonomicznych grup wieku w latach 2016 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp do bazy danych dn. 29.01.2021 r.)

Poziom zaawansowania procesu powolnego starzenia się ludności odzwierciedla wskaźnik określający obciążenie najmłodszej grupy ludności grupą najstarszą, który (wg danych GUS) w 2019 r. kształtował się na poziomie 143,5 (ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób wieku przedprodukcyjnym). Wysoka wartość wskaźnika obciążenia demograficznego ma niekorzystny wpływ na lokalny rynek pracy i powoduje sytuację, w której zbyt duży odsetek ludności utrzymuje się z socjalnych źródeł dochodów.

Tabela 13. Zmiany wskaźników obciążenia demograficznego w Gminie Skarżysko Kościelne na przestrzeni lat 2016 - 2019

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2016	2017	2018	2019
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	62,3	63,8	65,4	67,1
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	130,0	134,4	138,8	143,5
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	35,2	36,6	38,0	39,5
Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	osoba	26,0	27,1	28,3	29,6
Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem	osoba	17,8	18,4	19,0	19,7

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp do bazy danych dn. 29.01.2021 r.)

Ze społeczno-ekonomicznego, a także demograficznego punktu widzenia istotna jest relacja ludności w wieku nieprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten informuje o stopniu ekonomicznego obciążenia ludności stanowiącej potencjalne zasoby pracy ludnością pozostałą. Przyczyną deformacji struktury wieku mieszkańców gminy są głównie wzmożone migracje, przy utrzymującym się ujemnym wskaźniku przyrostu naturalnego. Zmniejszenie udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym występujące łącznie z obciążeniem demograficznym ogółem niesie ze sobą negatywne skutki w postaci spadku siły roboczej, co w dłuższej perspektywie nie pozwoli na podwyższanie poziomu życia starzejącego się społeczeństwa.

Do niekorzystnych zjawisk demograficznych w gminie należą:

- zbyt mała różnica pomiędzy wskaźnikami osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa,
- zmniejszająca się liczba ludności w wieku produkcyjnym,
- sukcesywny spadek liczby ludności gminy.

2.2. Wychowanie przedszkolne i edukacja

Oświata jest jedną z najbardziej kluczowych dziedzin zarówno w wymiarze ogólnokrajowym jak i lokalnym. Im bardziej wykształcone społeczeństwo, tym szybciej i lepiej potrafi dostosować się do realiów dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej i społecznej. W obszarze wychowania przedszkolnego i edukacji, rolą samorządu jest zapewnienie warunków kształcenia uczniów oraz dążenie do zapewnienia wysokich standardów nauczania zarówno na poziomie przedszkolnym jak i szkolnym (w zakresie szkół podstawowych). Poziom nauczania ma znaczenie dla konkurencyjności gminy. Edukacja na wysokim poziomie jest czynnikiem, który z jednej strony może przyciągać nowych mieszkańców, zwłaszcza ludzi młodych z dziećmi a z drugiej strony może zapobiegać rezygnacjom rodziców z placówek oświatowych na terenie miejsca zamieszkania.

Zadaniem lokalnych władz jest utrzymywanie obiektów i placówek oświatowych, zatrudnienie i monitoring pracy kadry dydaktycznej, organizacja zajęć edukacyjnych a także wspieranie uzdolnionych uczniów.

Źródłami finansowania oświaty są: subwencja oświatowa, która z reguły wystarcza na pokrycie zaledwie części wydatków związanych z edukacją oraz dochody własne samorządu. Wydatki gminy na oświatę i wychowanie w 2019 r. stanowiły ok. 36,0% wydatków ogółem.

Gmina Skarżysko Kościelne odznacza się dobrą dostępnością do szkół podstawowych i przedszkoli. Na terenie gminy nie funkcjonują placówki oświatowe, które zapewniałyby edukację na poziomie ponadpodstawowym. Najbliższe szkoły średnie znajdują się na terenie powiatu skarżyskiego na terenie Skarżyska – Kamiennej.

W Gminie Skarżysko Kościelne usługi wychowania przedszkolnego świadczy Samorządowe Przedszkole w Skarżysku Kościelnym, dla którego organem prowadzącym jest gmina. Ponadto przy szkołach podstawowych w Kierzu Niedźwiedzim, Grzybowej Górze, Majkowie oraz Lipowym Polu funkcjonują punkty przedszkolne.

Gmina Skarżysko Kościelne otrzymała wsparcie finansowe na ukończenie budowy nowego przedszkola, które zlokalizowane jest przy ul. Kościelnej 5, w niedalekim sąsiedztwie siedziby Urzędu Gminy. Gmina pozyskała dofinansowanie m.in. w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (RFIL). Jest to program, w ramach którego rządowe środki trafiają do gmin, powiatów i miast w całym kraju na inwestycje bliskie ludziom. Wsparcie jest bezzwrotne i pochodzi z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Ponadto w lipcu 2020 r. została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pn. „Rozwój edukacji przedszkolnej w Skarżysku Kościelnym” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Dzięki pozyskanemu dofinansowaniu zakupione zostanie wyposażenie nowego budynku oraz placu zabaw, jak również pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji zajęć dodatkowych. Nowe przedszkole zastąpi obecnie działające, w którym brakuje miejsca. Będzie to samodzielny budynek zapewniający większą liczbę miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-6 lat, z drogą dojazdową i miejscami dla samochodów. Do dyspozycji dzieci będzie także obszerny plac zabaw i w pełni wyposażona kuchnia, a przede wszystkim przestronne sale zabaw i nauki.

W Gminie Skarżysko Kościelne w 2019 r. 176 dzieci w wieku 3-6 lat objętych było wychowaniem przedszkolnym. Oznacza to, że do przedszkoli uczęszczało ok. 80,4% dzieci w wieku przedszkolnym tj. 3-6 lat.

Tabela 14. Udział dzieci uczęszczających do przedszkoli w ogólnej liczbie dzieci w wieku 3-6 lat

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Dzieci w wieku przedszkolnym ogółem (3-6 lat)	241	238	227	219
Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym (3-6 lat)	162	169	172	176
Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogólnej liczbie dzieci w wieku 3-6 lat (%)	67,2	71,0	75,8	80,4

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp do bazy danych dn. 02.02.2021 r.)

Na terenie gminy funkcjonuje łącznie 5 szkół podstawowych:

- Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Skarżysku Kościelnym (ul. Szkolna 5),
- Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Majkowie (ul. Stefana Żeromskiego 106),
- Szkoła Podstawowa im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Kierzu Niedźwiedzim (ul. Boczna 7),
- Szkoła Podstawowa w Grzybowej Górze (ul. Świętokrzyska 102),
- Szkoła Podstawowa w Lipowym Polu Skarbowym (ul. Wesoła 2).

Dla szkół podstawowych w Skarżysku Kościelnym oraz Majkowie organem prowadzącym jest gmina, natomiast szkoły podstawowe w Kierzu Niedźwiedzim i Grzybowej Górze prowadzone są przez osoby fizyczne, Szkołę Podstawową w Lipowym Polu Skarbowym prowadzi Stowarzyszenie „Wiedza i Rozwój”. W 2019 r. w szkołach podstawowych naukę pobierało 426 uczniów.

Tabela 15. Podstawowe informacje o szkolnictwie podstawowym

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Oddziały w szkołach ogółem	29	34	39	39
w tym:				
Oddziały w szkołach prowadzonych przez gminę	14	17	20	19
Oddziały w szkołach prowadzonych przez stowarzyszenia	3	3	4	5
Oddziały w szkołach prowadzonych przez osoby fizyczne	12	14	15	15
Uczniowie ogółem	321	376	415	426
w tym:				
Uczniowie w szkołach prowadzonych przez gminę	212	251	283	283
Uczniowie w szkołach prowadzonych przez stowarzyszenia	15	13	19	25
Uczniowie w szkołach prowadzonych przez osoby fizyczne	94	112	113	118
Absolwenci ogółem	36	-	-	42
w tym:				
Absolwenci szkół prowadzonych przez gminę	27	-	-	31
Absolwenci szkół prowadzonych przez pozostałe organizacje	9	-	-	11
Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych				
Szkoły podstawowe ogółem	11	11	11	11

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp do bazy danych dn. 01.02.2021 r.)

Baza dydaktyczna szkół jest zróżnicowana. Wszystkie placówki posiadają pracownie przedmiotowe, prowadzą zajęcia w ramach kół zainteresowań, dodatkowych zajęć sportowych, wyrównawczych, realizują programy profilaktyczne. Podstawowe informacje o placówkach oświatowych, które udzieliły informacji na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Skarżysko Kościelne, zamieszczono w poniższych tabelach.

Tabela 16. Liczba nauczycieli oraz baza lokalowa i dydaktyczna w szkołach podstawowych na terenie Gminy Skarżysko Kościelne (dane za 2019 r.)

Wyszczególnienie	Szkoła Podstawowa im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Kierzu Niedźwiedzim	Szkoła Podstawowa w Grzybowej Górze	Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Skarżysku Kościelnym	Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Majkowie
Liczba nauczycieli	14	22	27	17
Liczba sal dydaktycznych	7 sal lekcyjnych + 2 sale w punkcie	7 sal lekcyjnych (pow. 191,5 m ²);	22	9

Wyszczególnienie	Szkoła Podstawowa im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Kierzu Niedźwiedzim	Szkoła Podstawowa w Grzybowej Górze	Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Skarżysku Kościelnym	Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Majkowie
	przedszkolnym	Biblioteka (pow. 15,0 m ²)		
Powierzchnia użytkowa [m ²]	ok. 950,0	324,5	2 budynki łącznie 2195,0 (800,0 + 1395,0)	b.d.
Liczba sal gimnastycznych	b.d.	brak	2	1
Powierzchnia użytkowa sal gimnastycznych [m ²]	84,7	-	Powierzchnia sal łącznie: 413,63 (125,13 + 288,5)	190,0
Zaplecze dodatkowe (stołówka, sale gimnastyczne)	Zaplecze kuchenne z magazynami, jadalnia o łącznej powierzchni 183,1 m ²	5 pozostałych pomieszczeń o pow. 85,6 m ² ; w przedszkolu – 32,4 m ²	Biblioteka z czytelnią, gabinet pedagoga, gabinet pielęgniarki, zaplecze pracowni fiz.-chem., zaplecze pracowni informatycznej, sala muzyczna, świetlica, kuchnia	Stołówka, świetlica

Tabela 17. Programy profilaktyczne, zajęcia dodatkowe, stowarzyszenia, koła zainteresowań, przeprowadzone akcje w szkołach podstawowych w Skarżysku Kościelnym (dane za 2019 r.)

Nazwa szkoły	Opis zrealizowanych działań
Szkoła Podstawowa im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Kierzu Niedźwiedzim	Programy profilaktyczne, zajęcia dodatkowe, stowarzyszenie, akcje. W budynku szkoły swoją siedzibę mają: Stowarzyszenie „Niedźwiadki”, Koło Gospodyń Wiejskich „Kierzanki”, Rada Sołecka. W placówce działa Dziecięcy Zespół Ludowy „Niedźwiadki”.
Szkoła Podstawowa w Grzybowej Górze	Akcja „Góra Grosza”, zajęcia dodatkowe realizowane w ramach kół zainteresowań, zajęcia wyrównawcze, chór, SKS, zajęcia specjalistyczne z pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Skarżysku Kościelnym	<p><u>Zajęcia dodatkowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dydaktyczno – wyrównawcze, - korekcyjno – kompensacyjne, - terapii pedagogicznej, - rozwijające zainteresowania biologiczne, - rozwijające zainteresowania polonistyczne, - rozwijające zainteresowania matematyczne, - edukacja szachowa. <p><u>Programy profilaktyczne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Program profilaktyki palenia tytoniu „Nie pal przy mnie proszę”, - Program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie”, - spotkania profilaktyczne z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji - „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym”, „Cyberprzemoc”, „Odpowiedzialność prawna nieletnich”, - warsztaty profilaktyczne „Smak Życia czyli debata o ...dopalaczach”, - spektakle profilaktyczne – „ W krainie bajtów”, „Wyjść poza schemat”, „Bloggerka”, - spotkanie profilaktyczne ze strażakami z Państwowej Straży Pożarnej,

Nazwa szkoły	Opis zrealizowanych działań
	<p>- spotkanie profilaktyczne dla rodziców „Cyberprzemoc – jej prawne aspekty”.</p> <p><u>Programy, projekty, akcje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktywna Tablica, - Owoce i warzywa w szkole, - Pij mleko, - Europejski Tydzień Sportu „ W zdrowym ciele zdrowy duch”, - Narodowe czytanie Noweli E. Orzeszkowej „Dobra Pani”, - Pocztówka dla Powstańca BohaterON - Pozytywna uwaga – akcja ogólnopolska - Pola Nadziei, - Szkoła do Hymnu – akcja ogólnopolska, - Resuscytacja krążeniowo – oddechowa – w ramach Europejskiego Dnia Przywracania Czynności Serca, - zbiórka maskotek i materiałów plastycznych dla Oddziału Onkologii Dziecięcej w Kielcach, - zbiórka materiałów do recyklingu, - zbiórka karmy dla Ostoi Psiego Hostelu w Mirowie - akcje charytatywne.
<p>Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Majkowie</p>	<p>Realizacja programów profilaktycznych, zajęć dodatkowych, akcji, działalność stowarzyszenia.</p> <p>Szkoła współpracuje ze Stowarzyszeniem „Nad Żarnówką”.</p> <p>Realizowano programy profilaktyczne dotyczące uzależnień od alkoholu, narkomanii i przemocy, również w sieci. Odbywały się spektakle profilaktyczne finansowane przez Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.</p> <p>Uczniowie brali udział w licznych konkursach czytelniczych, recytatorskich, plastycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Akademia Bezpiecznego Puchatka”, - „Czytam z klasą – lekturki spod chmurki”- ogólnopolski projekt czytelniczy. <p>Akcja „Cała Polska czyta dzieciom”</p> <p>Konkurs plastyczny - „Stop używkom – akcja promująca życie wolne od nałogów”</p> <p>Akcja charytatywna „Wylosuj Anioła”</p> <p>Świąteczna zbiórka karmy dla zwierząt.</p> <p>Uczniowie uczestniczyli w konkursach: strażackim, Pieśni Patriotycznej, Bezpieczeństwo na 5.</p> <p>Uczniowie korzystają z programu „ Szklanka mleka” i „ Owoce i warzywa w szkole”.</p>

Tabela 18. Potrzeby inwestycyjne szkół

Nazwa szkoły	Opis zgłoszonych przez szkołę potrzeb inwestycyjnych
<p>Szkoła Podstawowa im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Kierzu Niedźwiedzim</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie instalacji PV, - konieczność pozyskania lokalu na dwie sale dydaktyczne.
<p>Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Skarżysku Kościelnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> - remont pieca olejowego w starszej części budynku szkoły, - wymiana zbiornika na olej w nowej części budynku szkoły, - naprawa elewacji, - malowanie korytarzy i toalet na pierwszym i drugim piętrze starszej części budynku, - modernizacja szatni w starszej części budynku.
<p>Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Majkowie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dalszy remont instalacji centralnego ogrzewania, głównie wymiana starych żeliwnych kaloryferów, a także wymiana instalacji elektrycznej, - remont Sali gimnastycznej, - odpowiednio wyposażona sala do nauki języków obcych.

Uzupełnieniem oferty edukacyjnej dla młodzieży i dorosłych z terenu Gminy Skarżysko Kościelne są placówki zlokalizowane m.in. w Skarżysku - Kamiennej i należą do nich np.:

- Policealna Szkoła Pracowników Służb Społecznych,
- Kolegium Pracowników Służb Społecznych,
- Centrum Kształcenia Ustawicznego,
- Państwowa Szkoła muzyczna I stopnia im. Zygmunta Noskowskiego.

Ofertę opiekuńczo – edukacyjną uzupełniają działające na terenie Skarżyska - Kamiennej placówki edukacyjno – wychowawcze:

- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Nr 2 przy ul. Spacerowej 31,
- Zespół Placówek Resocjalizacyjno – Wychowawczych, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii przy ul. Legionów 131,
- Zespół Placówek Opieki i interwencji kryzysowej „PRZESTAŃ” przy ul. Rejowskiej 53,
- Zespół Placówek Edukacyjno – Wychowawczych przy ul. Szkolnej 15.

Na terenie Gminy Skarżysko Kościelne nie ma szkół wyższych.

2.3. Pomoc społeczna

Świadczenia z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Skarżysko Kościelne realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym (GOPS). GOPS realizuje zadania własne zgodnie z wymogami określonymi przez przepisy prawa stosownie do zaleceń Wójta Gminy, a zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej na mocy przepisów prawnych i ustaleń Wojewody Świętokrzyskiego. GOPS realizuje swe zadania na podstawie m.in.: ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, przepisów dotyczących samorządu gminnego, finansów publicznych, rehabilitacji zawodowej i społecznej, zatrudnienia osób niepełnosprawnych, zamówień publicznych, systemu ubezpieczeń społecznych i innych. Ośrodek może udzielać pomocy w formie pieniężnej i rzeczowej, a przy realizacji zadań współdziała z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym prowadzi gospodarkę finansową na zasadach obowiązujących samorządowe jednostki budżetowe. Pomoc społeczna finansowana jest ze środków: budżetu gminy (realizacja zadań własnych), dotacji budżetu państwa (realizacja zadań zleconych), dotacji budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań własnych.

Tabela 19. Środki finansowe przeznaczone na pomoc społeczną w latach 2016 – 2019 według źródeł pochodzenia

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Środki finansowe na realizację zadań własnych [zł]	821 741,02	807 755,66	887 912,37	1 046 349,87
Środki finansowe na realizację zadań zleconych [zł]	5 602 242,41	6 592 091,10	6 610 433,81	7 340 288,91

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Skarżysku Kościelnym

GOPS realizuje wiele zadań mających na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby czy możliwości.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Obowiązkiem osób korzystających z pomocy społecznej jest współuczestniczenie w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej.

Tabela 20. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w Gminie Skarżysko Kościelne w latach 2016-2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin korzystających z pomocy	301	315	347	263
Liczba osób w rodzinach	750	753	841	613

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Skarżysku Kościelnym

Do głównych powodów korzystania przez mieszkańców gminy ze wsparcia pomocy społecznej należą: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz ubóstwo. Na przestrzeni lat 2016 – 2019 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 38.

Tabela 21. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS według powodu jej przyznania w latach 2016 - 2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Ubóstwo	46	44	42	22
Bezrobocie	232	187	211	184
Niepełnosprawność	63	55	64	46
Długotrwała choroba	65	54	30	64
Przemoc w rodzinach (liczba rodzin)	25	19	17	17
Ochrona macierzyństwa	31	15	23	26
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	10	8	18	5
Alkoholizm	33	10	20	1
Trudności po opuszczeniu zakładu karnego	2	-	-	3
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna/ Zdarzenie losowe	1 / 3	2 / 4	4	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Skarżysku Kościelnym

Tabela 22. Udzielone zasiłki stałe, celowe i usługi opiekuńcze realizowane przez GOPS w Skarżysku Kościelnym na przestrzeni lat 2016 - 2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Usługi opiekuńcze (liczba osób)	18	24	21	18
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków w wyniku zdarzenia losowego	2	4	4	3
Zasiłki celowe i pomoc w naturze (liczba rodzin)	139	141	180	134
Liczba rodzin zastępczych/ liczba dzieci w rodzinach	4 / 6	5 / 7	7 / 10	8 / 12
Liczba osób niepełnosprawnych pod opieką GOPS (przyznany zasiłek stały)	42	58	52	46
Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z Warsztatów Terapii	1	1	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Skarżysku Kościelnym

W ramach GOPS w Skarżysku Kościelnym działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańcy Gminy Skarżysko Kościelne mogą korzystać również z pomocy oferowanej przez instytucje znajdujące się poza terenem gminy np.:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. Plac Floriański 1 w Skarżysku - Kamiennej,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej przy ul. Rejowskiej 99 w Skarżysku - Kamiennej,
- Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Skarżysku – Kamiennej przy ul. Sikorskiego 20,
- Centrum Integracji Społecznej przy ul. Prusa 3a w Skarżysku - Kamiennej.

2.4. Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Skarżysko Kościelne usługi z zakresu opieki medycznej świadczy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej (SPZOZ) z siedzibą przy ul. Łżeckiej 2a w Skarżysku Kościelnym. Organem Założycielskim Zakładu jest Gmina Skarżysko Kościelne, która jednocześnie sprawuje nadzór nad jego działalnością.

Zakład udziela świadczeń zdrowotnych w zakresie :

- podstawowej opieki zdrowotnej udzielanej w warunkach ambulatoryjnych lub domowych, w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby potrzebującej tych świadczeń,
- badań diagnostycznych,
- podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie stomatologii,
- sprawowanie opieki profilaktycznej nad osobami pracującymi,
- rehabilitacji leczniczej,
- pielęgnacji i rehabilitacji osób nie wymagających hospitalizacji,
- badań analitycznych /w miarę posiadanych środków/,
- inicjowanie i realizowanie promocji zdrowia wynikającej z oceny stanu zdrowia podopiecznych,

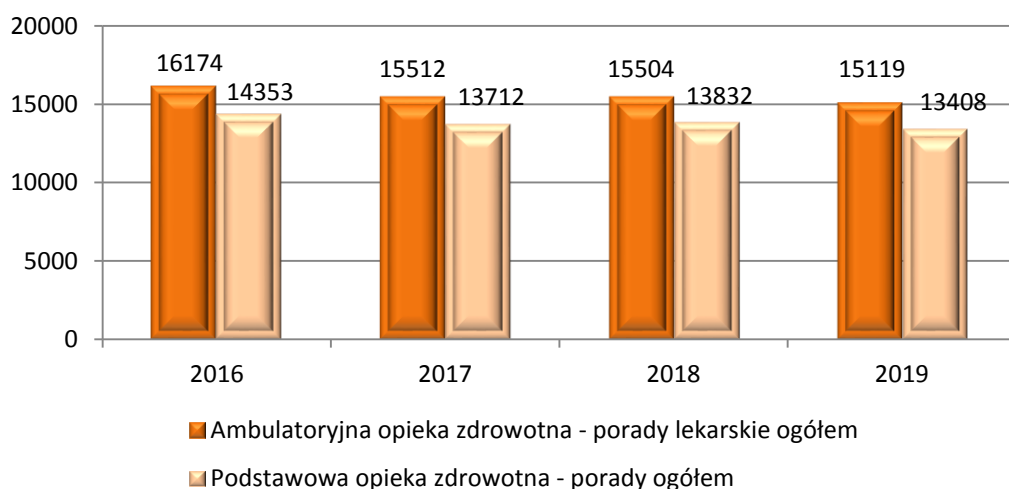
- opieki profilaktycznej w zakresie ustalonym profilaktycznym programem zdrowia,
- poradni pediatrycznej dla dzieci zdrowych i dzieci chorych,
- opieki zdrowotnej w zakresie ginekologii i położnictwa,
- specjalistycznej opieki zdrowotnej udzielanej warunkach ambulatoryjnych lub domowych w miejscu zamieszkania lub pobytu osób potrzebujących tych świadczeń.

Wymienione świadczenia udzielane są przez Zakład dla mieszkańców Gminy Skarżysko Kościelne a także innych osób ubezpieczonych spoza terenu gminy Skarżysko Kościelne, zgłaszających się do lekarza i deklarujących się na listy POZ w celu korzystania ze świadczeń zdrowotnych. Zadania SPZOZ realizują wchodzące w jego skład poradnie: ogólna, dziecięca, stomatologiczna, medycyny pracy, specjalistyczna poradnia ginekologiczna oraz pracownia fizjoterapii ambulatoryjnej. Zakład zapewnia opiekę lekarską od poniedziałku do piątku w godz. 8⁰⁰ – 18⁰⁰. Poza godzinami pracy Zakładu pacjenci otrzymują pomoc lekarską w Świętokrzyskim Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego o. Skarżysko – Kamienna przy. ul. Szpitalnej 5 w Skarżysku – Kamiennej. Ponadto opiekę szpitalną dla mieszkańców Gminy Skarżysko Kościelne zapewnia Zespół Opieki Zdrowotnej Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej – Curie z siedzibą przy ul. Szpitalnej 1 w Skarżysku - Kamiennej. Szpital realizuje świadczenia leczniczo – zapobiegawcze w zakresie: opieki szpitalnej, rehabilitacji leczniczej, specjalistycznej opieki zdrowotnej udzielanej w warunkach ambulatoryjnych, badań diagnostycznych, profilaktyki zdrowia a także opieki długoterminowej.

Świadczenia z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej realizowane są przez publiczne i niepubliczne przychodnie.

Dodatkowo na terenie gminy funkcjonuje kilka prywatnych gabinetów lekarskich, stomatologicznych.

Tabela 23. Liczba udzielonych porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej i podstawowej opieki zdrowotnej w Gminie Skarżysko Kościelne w latach 2016 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp do bazy danych dn. 29.01.2021 r.)

Pokazane na wykresie porady lekarskie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w całości udzielone zostały przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Skarżysku Kościelnym.

Na terenie gminy funkcjonuje 1 apteka w Skarżysku Kościelnym w sąsiedztwie Urzędu Gminy.

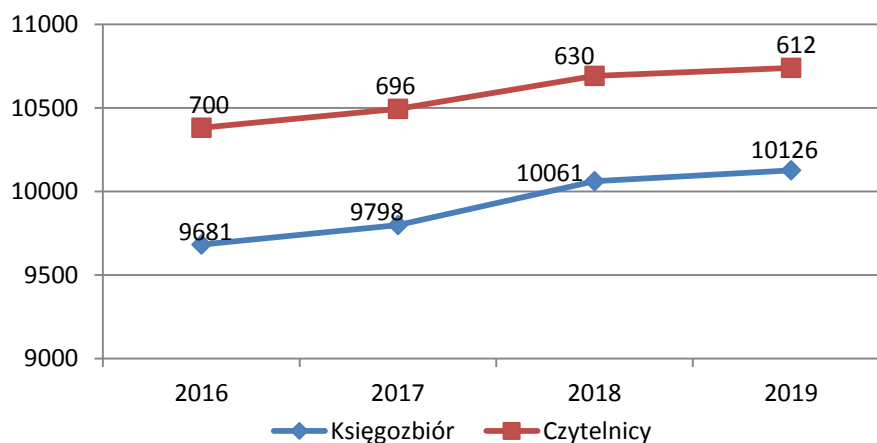
2.5. Kultura, sport i rekreacja

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. jedn. Dz. U. 2020 poz. 713 ze zm.) określa zadania własne gminy, które mają na celu „zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty”. Jednym z wymienionych w ustawie zadań są sprawy związane z kulturą, sportem i rekreacją. Należy dodać, że część tych działalności realizują prywatne podmioty w zakresie komercyjnych usług oraz organizacje pozarządowe (np. stowarzyszenia).

Jednostką realizującą zadania z zakresu kultury w gminie jest Gminna Biblioteka Publiczna w Skarżysku Kościelnym z siedzibą przy ul. Kościelnej 2A. Podstawowym zadaniem biblioteki jest upowszechnianie czytelnictwa. Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelnicych, edukacyjnych i informacyjnych osób korzystających z biblioteki, upowszechnianiu wiedzy i nauki, rozwojowi kultury, przede wszystkim czytelnicych. Księgozbiór biblioteki wg stanu na dzień 31.12.2019 r. wynosił 10126 woluminów. Biblioteka zapewnia czytelnikom możliwość korzystania z komputerów z dostępem do Internetu. W 2019 r. były to 2 stanowiska komputerowe. W bibliotece zatrudnionych jest 2 pracowników działalności podstawowej.

W 2019 r. liczba czytelników wynosiła 612. Poniższy wykres przedstawia zmiany stanu księgozbioru biblioteki i liczby czytelników na przestrzeni lat 2016 – 2019.

Wykres 5. Biblioteka Publiczna w Skarżysku Kościelnym – księgozbiór i czytelnicy w latach 2016 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych <https://www.polskawliczbach.pl/> (dostęp do bazy danych dn. 08.03.2021 r.)

Przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Skarżysku Kościelnym działa Dyskusyjny Klub Książki (DKK). Oferta ta skierowana jest do osób, które nie tylko lubią czytać ale również rozmawiać

o książkach. Klubowiczem może zostać każdy użytkownik biblioteki, niezależnie od wieku, zainteresowań a także tego jak dużo i szybko czyta.

Dyskusyjne Kluby Książki są elementem wieloletniego ogólnopolskiego programu promocji czytelnictwa i wsparcia sektora książki „Tu Czytamy!”, objętego patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Celem programu jest wykreowanie mody na czytanie, poprzez akcentowanie przyjemności płynących z lektury oraz promowanie aktywnego udziału w życiu literackim, np. poprzez spotkania z ciekawymi ludźmi, interesujące dyskusje, twórcze wykorzystanie wiedzy płynącej z książek i literatury.

DKK w Gminie Skarżysko Kościelne powstał w 2007 r. dzięki finansowemu wsparciu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Operacyjnego Promocja czytelnictwa.

W Gminie Skarżysko Kościelne organizowane są imprezy kulturalne związane z lokalną historią, zabytkami. Głównym celem tych wydarzeń jest edukacja historyczna i kulturalna, kultywowanie tradycji i zwyczajów a także integracja lokalnej społeczności. Do największych imprez kulturalnych, odbywających się na terenie Gminy Skarżysko Kościelne zaliczyć należy:

- Uroczystości związane z rocznicą Powstania Styczniowego 1863 roku – uroczystości przy Mogile Powstańczej w Kierzu Niedźwiedzim, jeden z etapów „Marszu Szlakiem Powstańców Styczniowych 1863 roku”, Wieczornica Patriotyczna – styczeń, Kierz Niedźwiedzi, Grzybowa Góra. Organizatorami uroczystości są Gmina Skarżysko Kościelne i Związek Strzelecki – Oddział Szydłowiec.
- Piknik Archeologiczny Rydno - celem pikniku jest popularyzacja wiedzy o jednym z najcenniejszych zabytków usytuowanym na granicy powiatu skarżyskiego i starachowickiego - Rezerwacie Archeologicznym RYDNO. Podczas pikniku można zasmakować życia codziennego, uczestniczyć w rytuałach, poznać obyczaje i rozrywki czy użyć narzędzi przodków z epoki kamienia. RYDNO w świecie znane jest jako paleolityczne skupisko osad rzemieślniczych, w których ówcześni mieszkańcy zajmowali się wytwarzaniem barwnika kultowego (krwica) oraz narzędzi z krzemienia. Impreza organizowana jest w maju, na pograniczu gmin: Skarżysko Kościelne i Michałów. Organizatorem jest Koło Archeologiczne, PTTK oraz gminy na terenie których leży Rezerwat RYDNO.
- Cudze chwalicie, swego nie znacie - przegląd amatorskich zespołów śpiewaczych połączony z pokazem sztuki ludowej i rękodzieła oraz możliwością skosztowania potraw regionalnych. Impreza od kilku lat nawiązuje do „Nocy Kupały – Nocy Świętojańskiej” i odbywa się w możliwie najbliższy weekend w okolicach 24 czerwca. Jej organizatorem jest Klub 60+ oraz Stowarzyszenie Kultury Zespół Pieśni Tańca i Rozrywki ROMANO.
- Uroczystości związane z rocznicą 11 listopada – Msza Św. w intencji Ojczyzny, przemarsz pod obelisk, salut armatni. Koncert pieśni patriotycznych. Uroczystości odbywają się w listopadzie. Organizatorem jest Urząd Gminy Skarżysko Kościelne i Rada Gminy.

- Dożynki Gminne – święto plonów, radość i podziękowanie za zebrane plony. Podczas uroczystości odbywa się pokaz wieńców dożynkowych z poszczególnych sołectw. Dożynki organizowane są przez Gminę Skarżysko Kościelne na przełomie lipca i sierpnia.
- To i owo na ludowo - przegląd kapel ludowych i twórców ludowych, promocja tradycji kultury ludowej. Podczas uroczystości jest możliwość skosztowania tradycyjnego jadła. Odbywają się pokazy rękodzieła, występy zespołów z powiatu skarżyskiego i powiatów sąsiednich. Organizatorem wydarzenia są: Koło Gospodyń Wiejskich w Grzybowej Górze i Stowarzyszenie „Nasza Gmina”.
- Parafialny Festyn Rodzinny - podczas festynu propagowany jest zdrowy styl życia, wolny od jakichkolwiek używek oraz bezpieczne i kulturalne spędzanie wolnego czasu. Festyn ma na celu integrację lokalnej społeczności, międzypokoleniową integrację rodziców, dzieci i seniorów. Organizowane są wystawy tematyczne: fotografii, malarstwa, rzeźby, wyrobów rękodzieła artystycznego. Impreza jest bezalkoholowa i cieszy się ogromną popularnością zarówno wśród mieszkańców Gminy Skarżysko Kościelne jak i całego powiatu skarżyskiego. Organizatorem festynu jest Stowarzyszenie na rzecz odnowy zabytków Parafii Św. Trójcy w Skarżysku Kościelnym.

Działania Gminy Skarżysko Kościelne na rzecz upowszechniania kultury fizycznej i sportu to przede wszystkim wspieranie finansowe organizacji pozarządowych zajmujących się sportem. Wsparcie finansowe dotyczy zadań publicznych w obszarze „Wspierania i upowszechniania kultury fizycznej”. W gminie (miejscowość Majków) funkcjonuje klub sportowy eSKa. Jest to kobiecy klub piłkarski zrzeszający pasjonatki piłki nożnej. Drużyna klubu bierze czynny udział w turniejach i rozgrywkach PZPN, sparingach. Klub sportowy oferuje bezpłatne zajęcia sportowe dla kobiet w różnym wieku.

Zważając na obecny styl i tempo życia, kultura fizyczna zasługuje na szczególną uwagę. Odgrywa ona bardzo ważną rolę w procesie rozwoju, kształtowania i utrzymania zdrowia. Pomimo ciągle rosnącej popularności sportu, przejawiającej się w podejmowaniu przez społeczeństwo rozmaitych aktywności fizycznych, ciągle niezadowolający jest poziom wydolności i sprawności fizycznej dzieci i młodzieży. Dlatego też należy podejmować działania, które będą zachęcać mieszkańców gminy do aktywności fizycznej. Należy rozbudowywać infrastrukturę umożliwiającą tego typu aktywności np. ścieżki rowerowe, chodniki itp.

Na terenie gminy są doskonałe warunki do rozwoju turystyki i czynnego wypoczynku. Znajduje się tu kilka obiektów infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. Na terenie każdego sołectwa znajduje się plac zabaw, ogólnodostępne siłownie zewnętrzne, centra kulturalno – sportowe, boiska itp.

W gminie funkcjonują dwa centra związane z infrastrukturą turystyczno-agroturystyczną. Obiekty te mają na celu przyciąganie potencjalnych turystów zwiedzających gminę jak również mają się przyczynić do integrowania lokalnej społeczności. Są to:

- Rodzinne Centrum Kultury i Wypoczynku „Nad Żarnówką” w Majkowie, mieszczące się w Szkole Podstawowej w Majkowie przy ul. Żeromskiego 106. Turyści mają do dyspozycji 30 miejsc noclegowych z możliwością przygotowania posiłków z dostępem do kuchni oraz stołówki. Można tu skorzystać z wielofunkcyjnego boiska, kortu tenisowego, skateparku, placu zabaw dla dzieci, jest także miejsce na rozpalenie ogniska czy urządzenie grilla.
- „Nad Żarnówką” Stanica w Michałowie. Teren przygotowany jest do czynnego wypoczynku i rekreacji turystycznej, znajduje się tu również plac zabaw, elementy małej architektury takie jak: palenisko, labirynt, pomosty, stół drewniany i ławki.

W centrum Skarżyska Kościelnego w ramach rewitalizacji utworzona została w pobliżu kompleksu boisk sportowych, przy szkole w Skarżysku Kościelnym, Zielona Sala Gimnastyczna, natomiast w Kierzu Niedźwiedzim funkcjonuje Centrum Kulturalno – Oświatowo – Sportowe.

2.6. Organizacje pozarządowe

Na terenie Gminy Skarżysko Kościelne działa wiele organizacji pozarządowych, które poprzez swoją działalność chronią dorobek kulturalny poprzednich pokoleń, służą młodzieży, uczą postaw ekologicznych, dbają o rozwój społeczno-kulturalny gminy. Ich działania skierowane są na pogłębienie integracji społecznej, rozwój potencjału kulturowego gminy, rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych oraz budowaniu tożsamości kulturowej regionu. Dzięki aktywności mieszkańców gminy, podejmowanej samodzielnie lub we współpracy z władzami samorządowymi, w istotny sposób zostaje wzbogacony zakres działań na rzecz mieszkańców gminy, przede wszystkim tych najbardziej potrzebujących opieki i wsparcia.

W gminie funkcjonują:

- Stowarzyszenie „Nasza Gmina” (od 2003 r.),
- Gminne Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe” (od 2005 r.),
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Skarżysko Kościelne „GROM”,
- Stowarzyszenie Kultury Zespół Pieśni Tańca i Rozrywki ROMANO,
- Stowarzyszenie na Rzecz Odnowy Zabytków Parafii Św. Trójcy w Skarżysku Kościelnym (od 2009 r.),
- Zarząd Gminnego ZOSP RP,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Grzybowej Górze (od 2001 r.),
- Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Lipowym Polu (od 2001 r.),
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kierzu Niedźwiedzim (od 2005 r.),
- Stowarzyszenie „Creative Community” (od 2011 r.),
- Stowarzyszenie „Nad Żarnówką” (od 2013 r.),
- Stowarzyszenie Brydża Sportowego SZLEM,
- Stowarzyszenie „Wiedza i Rozwój” (od 2004 r.),
- Stowarzyszenie „Lipowa Polana” (od 2017 r.),
- Stowarzyszenie „Nasz Świerczek” (od 2017 r.),

- Stowarzyszenie „Niedźwiadki” (od 2017 r.),
- Stowarzyszenie Instytut bł. s. Ewy Noiszewskiej (od 2018 r.).

2.7. Bezpieczeństwo publiczne

W myśl art. 7 ust 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. jedn. Dz. U. 2020 poz. 713 ze zm.), zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: (...) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego, (...). Troska samorządu o porządek publiczny, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańcom, niski stopień przestępczości to czynniki, które mają istotny wpływ na stopień atrakcyjności danego obszaru zarówno jako miejsca zamieszkania, inwestowania czy też pobytu turystycznego.

Podstawowymi organami państwa, powołanymi do zapewnienia bezpieczeństwa oraz porządku publicznego są policja oraz straż pożarna. Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Skarżysko Kościelne odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Skarżysku – Kamiennej. Sprawami bezpieczeństwa przeciwpożarowego i ratownictwa ogólnego zajmują się Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Skarżysku - Kamiennej oraz jednostki OSP Lipowe Pole, OSP Grzybowa Góra, OSP Kierz Niedźwiedzi.

3. UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE

3.1. Potencjał gospodarczy

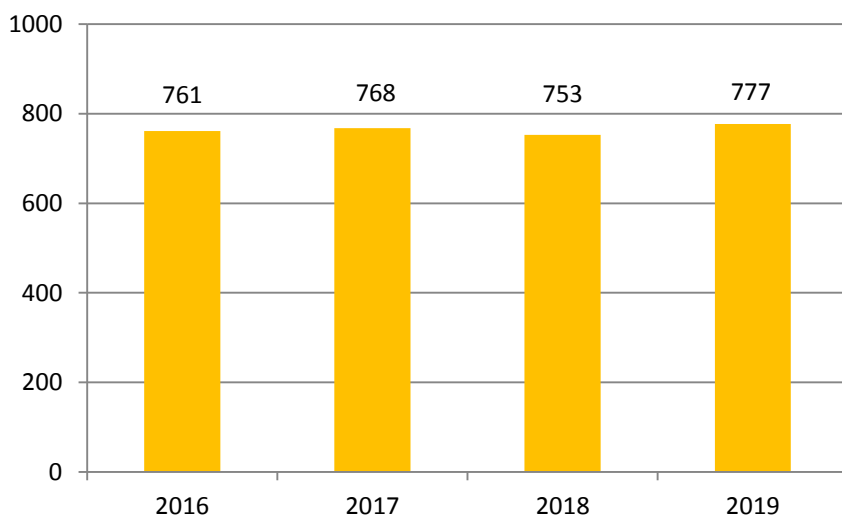
Potencjał lokalnej gospodarki odgrywa kluczową rolę w określaniu celów i strategii rozwojowych. Aspekty gospodarcze związane z liczbą przedsiębiorstw, ich aktywnością oraz wielkością lokalnego rynku pracy uznawane są często za główne czynniki rozwoju lokalnego.

Sytuację gospodarczą na terenie Gminy Skarżysko Kościelne odzwierciedlają wskaźniki: liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności, wskaźnik jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności oraz wskaźnik liczby podmiotów na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym.

W latach 2016 – 2019 liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności ulegała wahaniom. W 2019 r. na 10 tys. ludności przypadało 777 podmiotów gospodarczych tj. o 16 podmiotów więcej w porównaniu z rokiem 2016. Wartość wskaźnika zmienia się corocznie, nie są to jednak znaczące wahania, co potwierdza stabilność sytuacji gospodarczej pod względem liczby przedsiębiorstw.

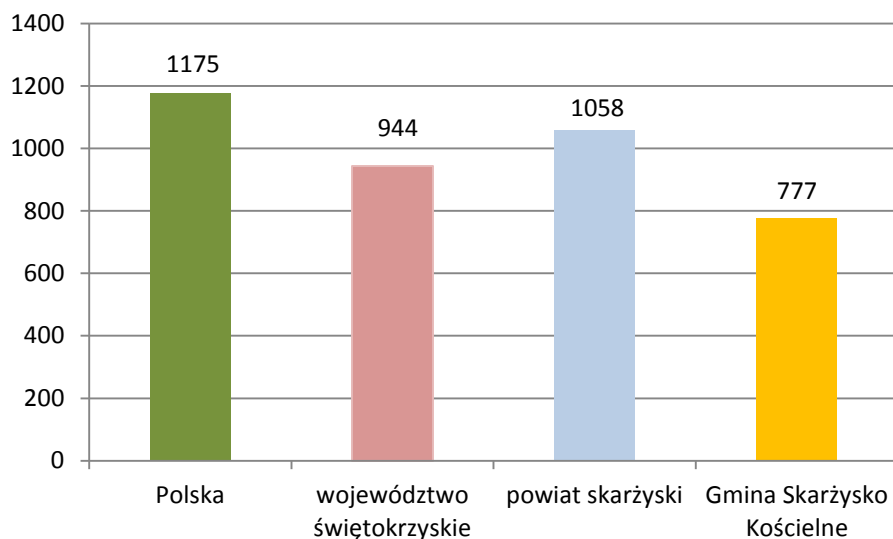
Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. ludności w Gminie Skarżysko Kościelne jest niższy w porównaniu ze wskaźnikiem dla kraju, województwa świętokrzyskiego i powiatu skarżyskiego. Dynamikę zmian wskaźnika obrazuje poniższy wykres.

Wykres 6. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w Gminie Skarżysko Kościelne w latach 2016 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp do bazy danych dn. 05.03.2021 r.)

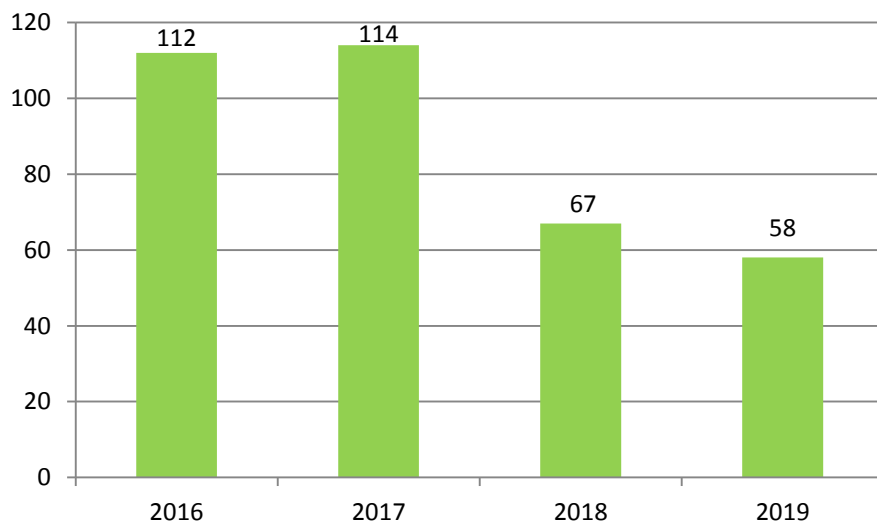
Wykres 7. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w 2019 r. – porównanie wskaźnika dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu skarżyskiego i Gminy Skarżysko Kościelne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp do bazy danych dn. 05.03.2021 r.)

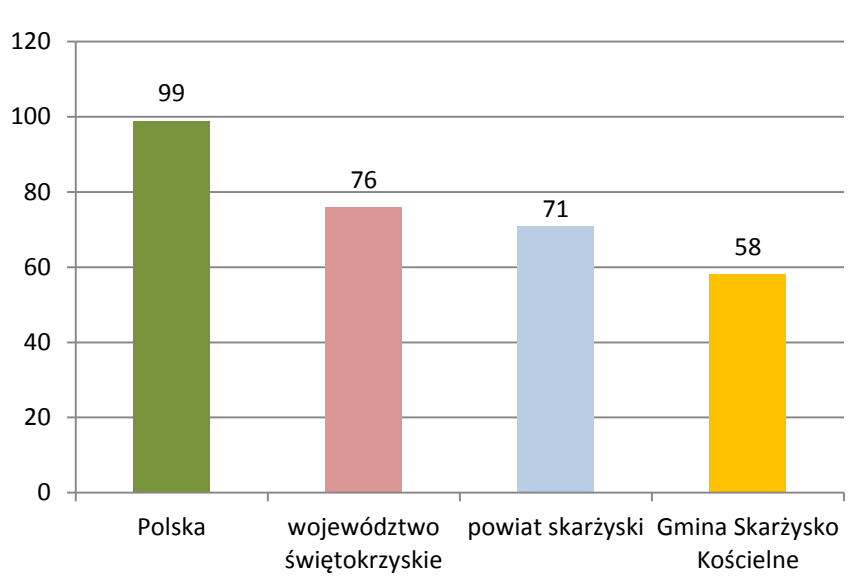
Liczba podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych na przestrzeni lat 2016 – 2019 również ulega wahaniom. W 2019 r. na terenie Gminy Skarżysko Kościelne działalność rozpoczęło 58 podmiotów tj. o 54 podmioty mniej niż w 2016 r. Rozpatrywany wskaźnik jest niższy od średniej dla kraju, województwa świętokrzyskiego i powiatu skarżyskiego.

Wykres 8. Podmioty gospodarcze nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w Gminie Skarżysko Kościelne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp do bazy danych dn. 05.03.2021 r.)

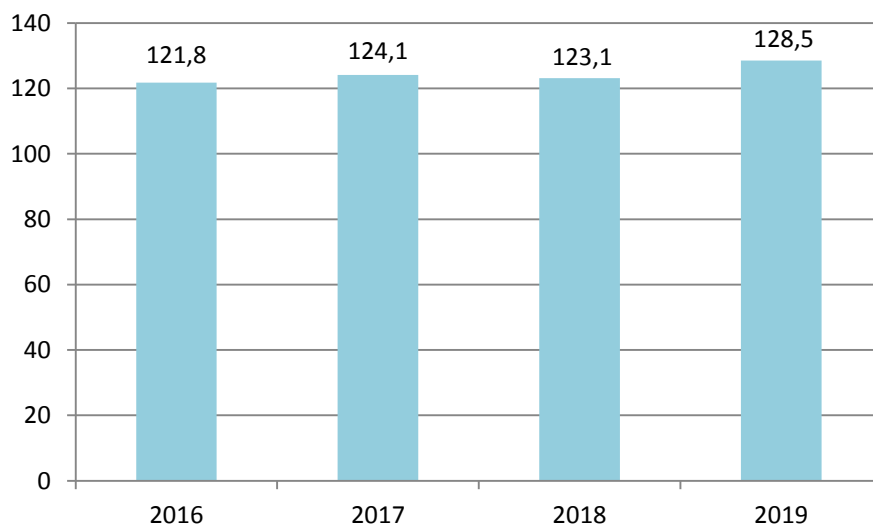
Wykres 9. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w 2018 r. – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu skarżyskiego i Gminy Skarżysko Kościelne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp do bazy danych dn. 05.03.2021 r.)

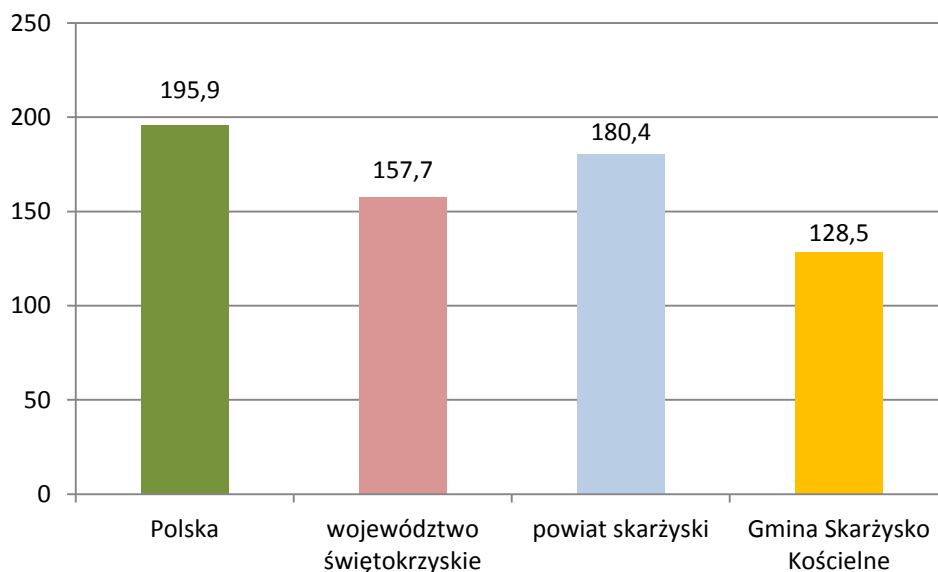
Wskaźnik liczby podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym na przestrzeni lat 2016 – 2019 kształtuje się na zbliżonym poziomie, przy czym najwyższa wartość wskaźnika występuje w 2019 r. natomiast najniższa w 2016 r. Zjawiskiem pozytywnym i pożądanym kierunkiem zmian jest systematyczny wzrost analizowanego miernika. Wskaźnik dla Gminy Skarżysko Kościelne w porównaniu do sytuacji panującej w kraju, województwie świętokrzyskim i powiecie skarżyskim jest niższy.

Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w Gminie Skarżysko Kościelne w latach 2016 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp do bazy danych dn. 05.03.2021 r.)

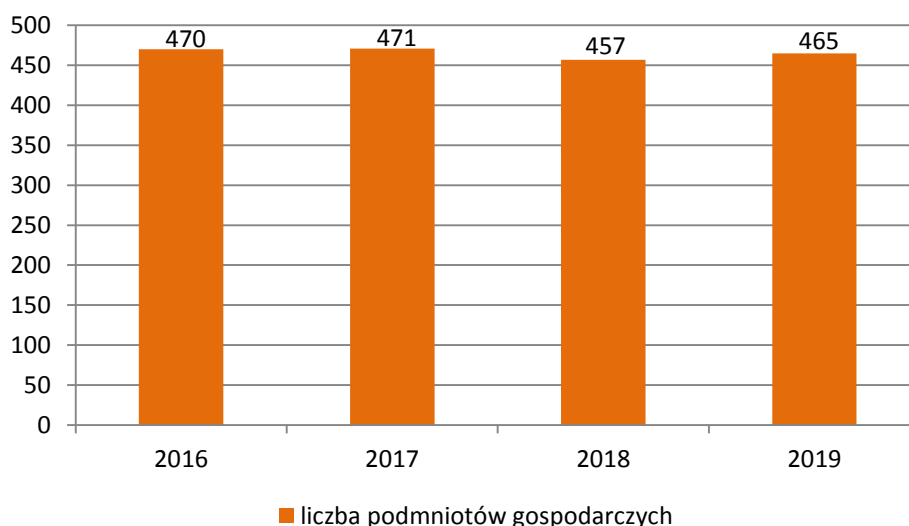
Wykres 11. Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2019 r. – porównanie wskaźnika dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu skarżyskiego i Gminy Skarżysko Kościelne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp do bazy danych dn. 05.03.2021 r.)

Na koniec 2019 r. w Gminie Skarżysko Kościelne funkcjonowało 465 podmiotów gospodarczych, z czego 453 to podmioty prywatne. Sektor prywatny reprezentowany jest głównie przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (ok. 86,1% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych sektora prywatnego). Liczba podmiotów gospodarczych sektora prywatnego świadczy o aktywności ekonomicznej mieszkańców gminy.

Wykres 12. Zmiany liczby podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Skarżysko Kościelne na przestrzeni lat 2016 - 2019

Do największych grup branżowych wg klasyfikacji PKD (Polska Klasyfikacja Działalności) należy działalność z kategorii handel hurtowy i detaliczny, budownictwo, przetwórstwo przemysłowe. Obok ogólnej liczby przedsiębiorstw funkcjonujących na danym terenie i ich struktury rodzajowej ważna jest ich struktura wielkościowa. Dynamikę zmian liczby podmiotów gospodarczych w Gminie Skarżysko Kościelne według wielkości zatrudnienia zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 24. Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Skarżysko Kościelne wg klas wielkości w latach 2016-2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
0-9 osób	456	458	444	451
10-49 osób	14	13	13	14
50-249 osób	0	0	0	0
250-999	0	0	0	0
1000 i więcej	0	0	0	0
0-249	470	471	457	465
ogółem	470	471	457	465

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp do bazy danych dn. 05.03.2021 r.)

Z przedstawionych w tabeli informacji wynika, że blisko 97% wszystkich zarejestrowanych podmiotów stanowią mikroprzedsiębiorstwa (średnioroczne zatrudnienie mniej niż 10 pracowników). Większość tych firm ma charakter rodzinny i zapewnia miejsca pracy dla niewielkiej liczby osób.

Na terenie Gminy Skarżysko Kościelne nie ma dużych, znaczących podmiotów gospodarczych, które zapewniałyby dużą liczbę miejsc pracy. Większe podmioty gospodarcze znajdują się na terenie miasta Skarżysko – Kamienna i należą do nich m.in.: PKP Skarżysko, MESKO S.A. (Bumar Amunicja Spółka Akcyjna), WTÓRPOL Sp. z o.o., PGE Dystrybucja S.A.

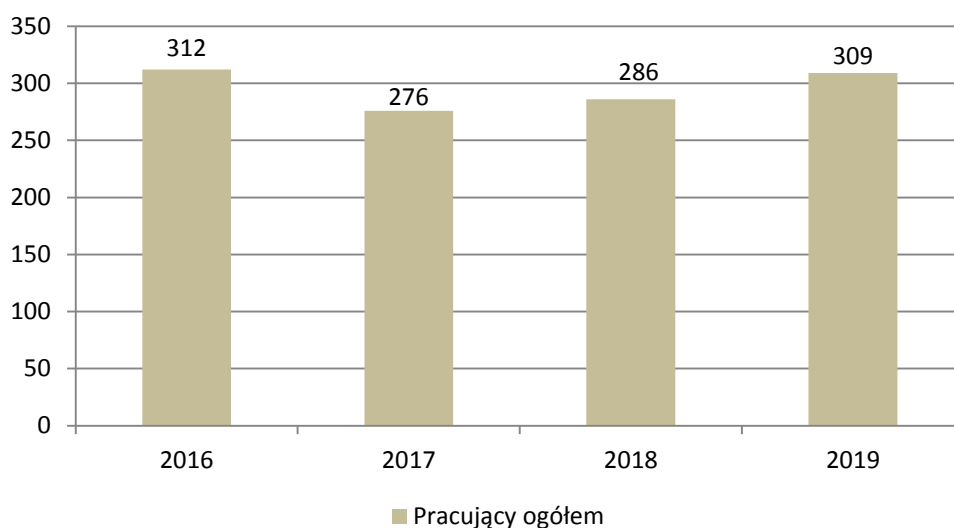
3.2. Rynek pracy

Analiza takich obszarów jak rynek pracy oraz struktura zatrudnienia w Gminie Skarżysko Kościelne nastrocza wiele trudności. Powodem jest brak danych określających liczbę osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. Gmina Skarżysko Kościelne jest gminą wiejską o charakterze rolniczym, wiarygodna analiza struktury zatrudnienia i rynku pracy nie jest możliwa.

Poniżej zamieszczone analizy dotyczące rynku pracy i wielkości zatrudnienia w gminie zostały oparte na danych statystycznych GUS, które nie zawierają pełnych informacji o liczbie osób zatrudnionych, w tym w rolnictwie, są więc mało reprezentatywne.

Według danych GUS, liczba osób pracujących zawodowo w Gminie Skarżysko Kościelne na przestrzeni lat 2016 – 2019 ulegała nieznacznym wahaniom. W 2019 r. pracowało 309 osób. Pracujący stanowili ok. 8,5% osób w wieku produkcyjnym. Na 1000 mieszkańców pracowało 52 osoby. Jest to znacznie mniej w porównaniu do wskaźnika dla województwa świętokrzyskiego (196) oraz powiatu skarżyskiego (180), jednak mniej od wskaźnika dla Polski (255).

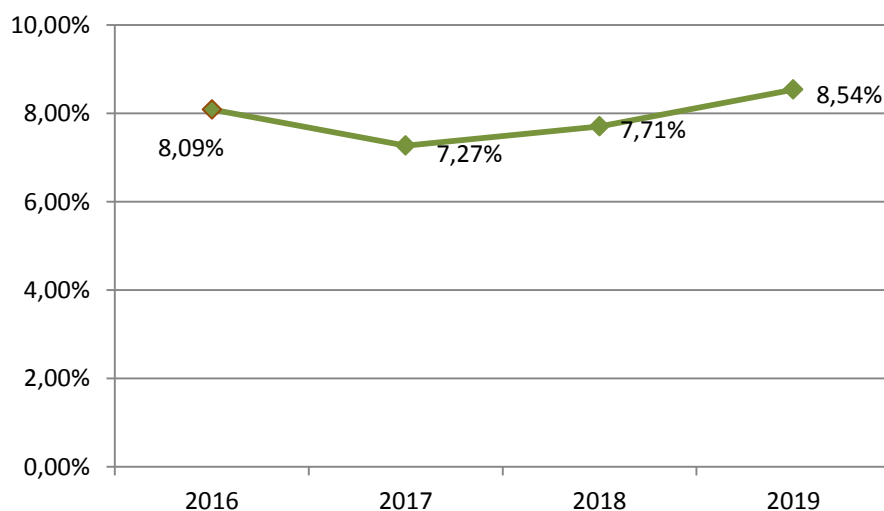
Wykres 13. Liczba osób pracujących w Gminie Skarżysko Kościelne w latach 2016-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp do bazy danych dn. 11.03.2021 r.)

Analizując strukturę pracujących pod względem płci, zauważyć można, że we wszystkich badanych latach w gminie jest więcej pracujących kobiet niż mężczyzn. Sytuacja taka może być spowodowana faktem, że to mężczyźni częściej migrują za granicę w poszukiwaniu lepiej płatnej pracy.

Wykres 14. Udział osób pracujących w grupie osób w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp do bazy danych dn. 11.03.2021 r.)

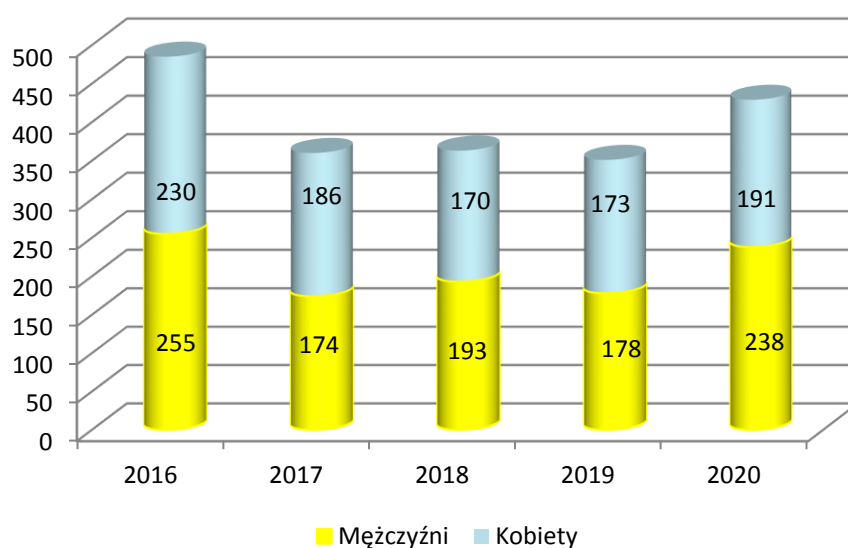
Pozytywnym zjawiskiem jest wzrastająca liczba osób pracujących (wyjątek stanowi rok 2017, gdzie nastąpił spadek liczby osób pracujących w grupie ludności w wieku produkcyjnym, stanowiącej potencjalne zasoby pracy).

Ważną kwestią związaną z sytuacją na rynku pracy jest bezrobocie, czyli zjawisko niedoboru podaży względem popytu na pracę. Na koniec grudnia 2020 r. w Gminie Skarżysko Kościelne zarejestrowanych było 429 osób bezrobotnych, tj. o 56 osób mniej niż w 2016 r. ale więcej niż w latach 2017 – 2019. Wzrost liczby osób bezrobotnych na terenie gminy po 2019 r. może

wynikać z ogólnej sytuacji pandemicznej panującej nie tylko w kraju ale na całym świecie. W wyniku wprowadzonego w marcu 2020 r. stanu zagrożenia epidemicznego a następnie stanu epidemii nastąpiło „zamrożenie” gospodarki a to z kolei miało wpływ na wszystkie wskaźniki rynku pracy. Wprowadzone restrykcje w pewnym stopniu przyczyniły się do ograniczenia liczby miejsc pracy czy utrudnienia w przekraczaniu granic państwa, co miało szczególne znaczenie dla osób pracujących poza granicami kraju.

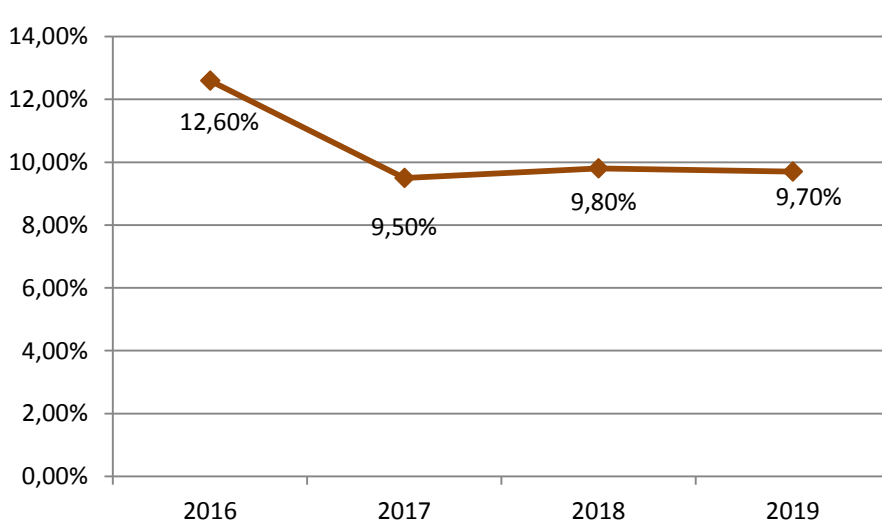
Bezrobotni z terenu Gminy Skarżysko Kościelne stanowią ok. 10,3% ogólnej liczby osób bezrobotnych w powiecie skarżyskim. Procentowy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na koniec 2019 r. wynosi ok. 9,7%.

Wykres 15. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych W Gminie Skarżysko Kościelne na przestrzeni lat 2016 – 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp do bazy danych dn. 10.03.2021 r.)

Wykres 16. Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w grupie osób w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Skarżysko Kościelne w latach 2016 – 2019 (brak danych za rok 2020)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp do bazy danych dn. 10.03.2021 r.)

Z danych przedstawionych na wykresach wynika, że poziom bezrobocia w Gminie Skarżysko Kościelne do końca 2019 r. utrzymywał się na poziomie mniejszym niż w 2014 r. W 2020 r. nastąpił wzrost liczby osób pozostających bez pracy.

Biorąc pod uwagę wiek bezrobotnych, dominują osoby młode, co jest zjawiskiem bardzo niekorzystnym. Podstawowe informacje zamieszczono w poniżej tabeli.

Tabela 25. Struktura bezrobotnych w Gminie Skarżysko Kościelne według wieku w latach 2016 - 2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Bezrobotni do 25 roku życia	41	34	28	35	46
Bezrobotni do 30 roku życia	94	83	69	70	84
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	140	92	108	104	127
Długotrwale bezrobotni	300	200	191	193	247

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp do bazy danych dn. 10.03.2021 r.)

W 2020 r. osoby długotrwale bezrobotne, tj. takie, których okres pozostawania bez pracy w ciągu ostatnich dwóch lat wyniósł co najmniej 12 miesięcy, stanowiły ok. 57,6% ogólnej liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych.

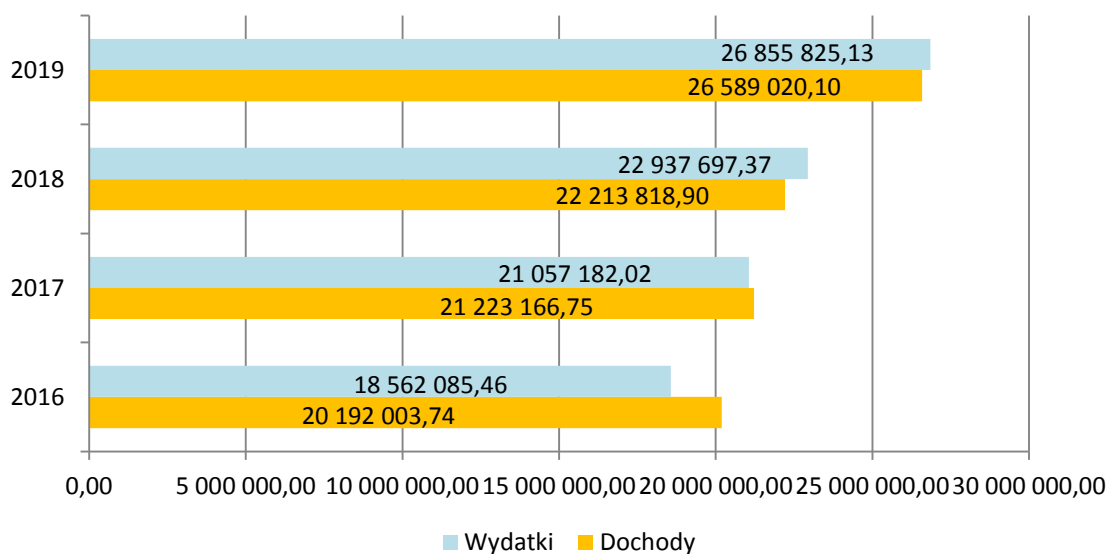
Głównym źródłem utrzymania się osób bezrobotnych na terenie gminy są prace dorywcze, sezonowe jak również pomoc społeczna i pomoc rodziny. Zabiegi te nie gwarantują stabilności finansowej rodzin, dlatego też częstym zjawiskiem jest emigracja zarobkowa.

3.3. Budżet i polityka inwestycyjna gminy

Do ważniejszych czynników decydujących o możliwościach rozwoju każdej jednostki terytorialnej są jej możliwości finansowe, które w znacznym stopniu warunkują to, jakie można na danym etapie stawiać cele oraz w jaki sposób te cele osiągać. Podstawowym elementem analizy sytuacji finansowej jest bilans dochodów i wydatków budżetowych.

Do dochodów budżetu zalicza się: dochody własne, subwencje i dotacje celowe z budżetu państwa. Wydatki budżetu najogólniej podzielić można na wydatki bieżące oraz majątkowe (inwestycyjne). Dochody i wydatki budżetu gminy na przestrzeni lat 2016-2019 pokazano na poniższym wykresie.

Wykres 17. Dochody i wydatki budżetu Gminy Skarżysko Kościelne w latach 2016 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Skarżysko Kościelne

W okresie objętym analizą w latach 2018 i 2019 wskutek podejmowanych inwestycji miał miejsce deficyt budżetowy na poziomie odpowiednio 723 878,47 zł oraz 266 805,03 zł.

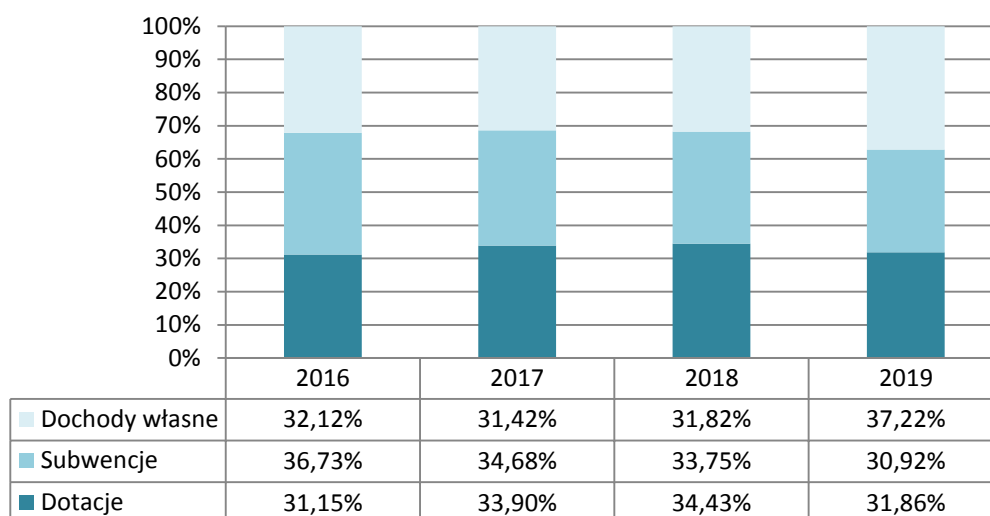
Sytuację finansową gminy obrazują także wskaźniki dochodów i wydatków ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca.

Dochody budżetu na 1 mieszkańca Gminy Skarżysko Kościelne na przestrzeni lat 2016 – 2019 systematycznie wzrastają. W 2019 r. dochód w przeliczeniu na 1 osobę w mieście wyniósł 4414,58 zł i był o 1139,85 zł wyższy w stosunku do 2016 r. Dochody przypadające na 1 mieszkańca gminy są niższe od dochodów przypadających na 1 mieszkańca Polski ale wyższe od dochodów przypadających na 1 mieszkańca województwa świętokrzyskiego i powiatu skarżyskiego.

Poziom wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy Skarżysko Kościelne w latach 2016 – 2019 ulegał wahaniom, ale przez większą część analizowanego przedziału czasowego zaznaczał się trend rosnący. W 2019 r. wydatki budżetu ogółem w przeliczeniu na 1 osobę w gminie były na poziomie 4458,88 zł i były o 1448,49 zł wyższe w stosunku do 2016 r. Wydatki przypadające na 1 mieszkańca gminy są niższe od wydatków przypadających na 1 mieszkańca Polski ale wyższe od wydatków przypadających na 1 mieszkańca województwa świętokrzyskiego i powiatu skarżyskiego.

Szczegółowa analiza sytuacji finansowej Gminy Skarżysko Kościelne uwzględnia strukturę dochodów i wydatków. Podstawowa klasyfikacja zakłada rozróżnienie dochodów z tytułu: subwencji, dotacji oraz dochodów własnych. Na poniższym wykresie przedstawiono strukturę dochodów w podziale na poszczególne rodzaje.

Wykres 18. Struktura dochodów budżetowych Gminy Skarżysko Kościelne w latach 2016 - 2019

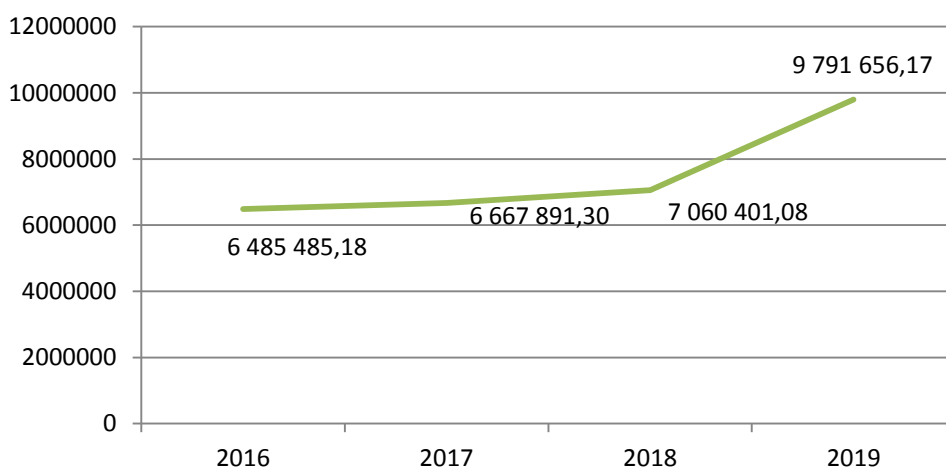
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp do bazy danych dn. 08.03.2021 r.)

Podstawowym rodzajem dochodów budżetowych, które warunkują możliwości rozwojowe Gminy Skarżysko Kościelne, tak jak każdej innej jednostki terytorialnej są dochody własne, czyli środki uwarunkowane poziomem lokalnej aktywności. Wysokość dochodów własnych zależy przede wszystkim od:

- Poziomu zamożności społeczności lokalnej, która odprowadza podatek dochodowy od osób fizycznych,
- Poziomu zainwestowania gminy, który wpływa na skalę dochodów z tytułu podatku CIT i podatku od nieruchomości.

Poziom dochodów własnych ulegał wahaniom na przestrzeni lat 2016 – 2019, niemniej jednak przez większą część analizowanego okresu zaznaczał się trend rosnący.

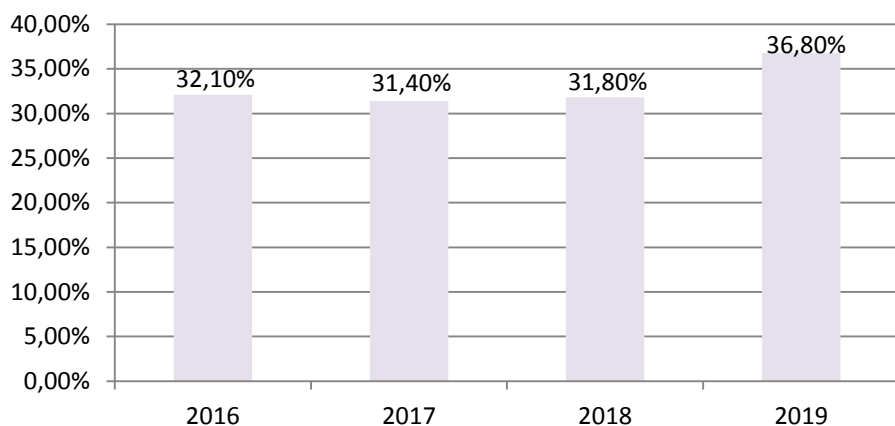
Wykres 19. Dynamika dochodów własnych budżetu Gminy Skarżysko Kościelne w latach 2016 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp do bazy danych dn. 08.03.2021 r.)

Na podstawie dochodów budżetu ogółem oraz dochodów własnych można sprawdzić samodzielność finansową danej jednostki terytorialnej. Obrazuje ją procentowy wskaźnik udziału dochodów własnych w dochodach ogółem.

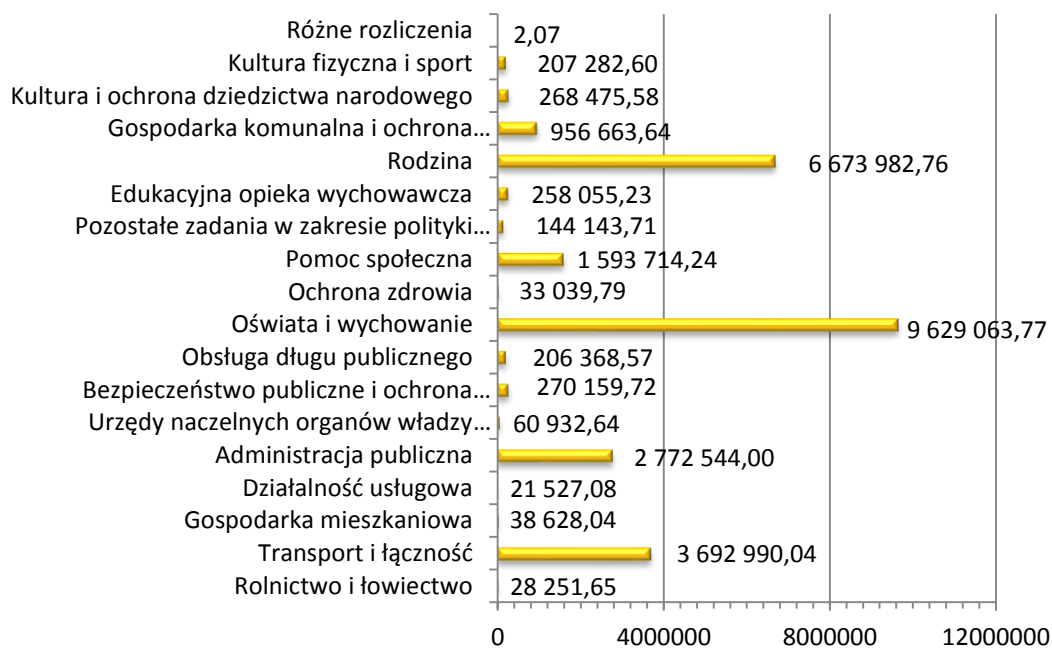
Wykres 20. Udział % dochodów własnych w dochodach ogółem w Gminie Skarżysko Kościelne w latach 2016 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp do bazy danych dn. 11.03.2021 r.)

W okresie objętym analizą tj. na przestrzeni lat 2016 – 2019 wydatki budżetowe Gminy Skarżysko Kościelne wykazują tendencję wzrostową. W latach 2018 - 2019 wydatki budżetowe przekroczyły dochody budżetowe. Strukturę wydatków budżetu gminy w 2019 r. według działów obrazuje poniższy wykres.

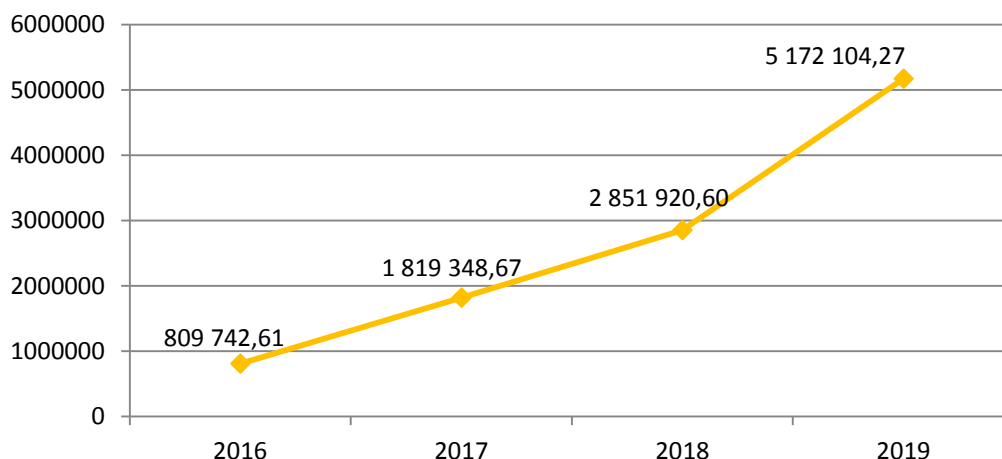
Wykres 21. Struktura wydatków budżetu Gminy Skarżysko Kościelne według rodzajów w 2019 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Skarżysko Kościelne

Najwięcej środków finansowych miasto przeznacza na oświatę i wychowanie oraz rodzinę.

Wykres 22. Dynamika wydatków majątkowych inwestycyjnych Gminy Skarżysko Kościelne w latach 2016 – 2019 [w zł]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Skarżysko Kościelne

Z powyższego wykresu wynika, że od 2016 r. systematycznie wzrasta aktywność inwestycyjna gminy. Oznacza to, że z roku na rok Gmina Skarżysko Kościelne przeznacz coraz większe środki finansowe na inwestycje. W 2019 r. wydatki inwestycyjne przekroczyły 5 mln zł i były o ponad 4 mln wyższe w porównaniu do wydatków inwestycyjnych z 2016 r. Wpływ na tę sytuację miało szereg projektów infrastrukturalnych. Tak duża skala inwestycji istotnie wpłynęła na wzrost poziomu życia lokalnej społeczności, jednak spowodowała jednocześnie określone konsekwencje finansowe dla gminy.

Najważniejsze inwestycje wykonane przez Gminę Skarżysko Kościelne w latach 2016 – 2020 przedstawiono poniżej.

2016 r.

- „Przebudowa kotłowni w Szkole Podstawowej w Lipowym Polu Skarbowym”,
- „Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Skarżysko Kościelne ul. Brzozowa” - na działce o nr. ewid. 3416,
- „Budowa oświetlenia drogi gminnej nr ewid. 539 (Rudka) na istniejącej podbudowie słupowej w miejscowości Michałów”,
- „Doświetlenie odcinka drogi przy ul. Św. Anny w miejscowości Majków”,
- „Doświetlenie ulic na terenie sołectwa Skarżysko Kościelne I” – droga nr ew. grunt. 337,
- „Wykonanie drenażu opaskowego boiska do gier zespołowych w Grzybowej Górze”,
- „Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Lipowe Pole Skarbowe – nr działki 17”,
- „Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Skarżysko Kościelne ul. Graniczna”,
- „Oświetlenie placu rekreacyjnego w miejscowości Grzybowa Góra”,
- „Budowa oświetlenia ul. Polnej w Skarżysku Kościelnym”.

2017 r.

- „Przebudowa drogi gminnej nr 539 (Rudka)”,
- „Wymiana pokrycia wraz dociepleniem dachu budynku Szkoły Podstawowej w Kierzu Niedźwiedzim”,

- „Budowa oświetlenia ulicy Polnej w Skarżysku Kościelnym II - zadanie dofinansowane z Funduszu Sołectkiego sołectwa Skarżysko Kościelne II”,
- „Doświetlenie ul. Św. Anny - zadanie dofinansowane z Funduszu Sołectkiego sołectwa Majków”,
- „Doświetlenie drogi w miejscowości Grzybowa Góra na działce o numerze ewidencyjnym 14”,
- „Remont mogiły powstańczej z 1863 roku w Kierzu Niedźwiedzim”,
- „Budowa oświetlenia przy ulicy Olszynki w sołectwie Skarżysko Kościelne”,
- „Wymiana pokrycia dachowego na strażnicy OSP Grzybowa Góra”,
- „Budowa oświetlenia ścieżki dydaktycznej i placu zabaw w sołectwie Lipowe Pole Plebańskie”,
- „Przebudowa drogi gminnej w Grzybowej Górze na działce nr 14”.

2018 r.

- „Rozbudowa drogi gminnej w miejscowości Skarżysko Kościelne I, ul. Spacerowa (379003T)”,
- „Budowa budynku Przedszkola Samorządowego w Skarżysku Kościelnym – etap I”,
- „Budowa oświetlenia oczka wodnego w miejscowości Skarżysko Kościelne”,
- „Doświetlenie ulicy Pleśniówka”,
- „Przebudowa drogi gminnej ulica Raławicka”,
- „Profilowanie i udroźnienie rowów przy ulicy Skarbowej”.

2019 r.

- Udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji Powiatowi Skarżyskiemu na zadanie "Przebudowa drogi powiatowej Nr 0557T relacji Skarżysko-Kamienna - Mirzec Etap I",
- „Budowa odwodnienia drogi gminnej ul. Olszynki w miejscowości Skarżysko Kościelne”,
- „Rozbudowa drogi gminnej nr 379004T Świerczek- Jagodne, ul. Leśna w miejscowości Skarżysko Kościelne Etap I”,
- „Rozbudowa drogi gminnej ul. Słoneczna w miejscowości Grzybowa Góra nr 379011T”,
- „Przebudowa drogi gminnej Nr 379005T, ul. Pleśniówka w sołectwie Majków”,
- „Przebudowa drogi gminnej numer 539 (Rudka)”,
- „Budowa ul. Dworskiej - zadanie dofinansowane z funduszu sołectkiego sołectwa Skarżysko Kościelne I”,
- „Profilowanie i udroźnienie rowów przy ul. Skarbowej -zadanie dofinansowane z Funduszu Sołectkiego sołectwa Lipowe Pole Skarbowe”,
- „Wykonanie rowów odwadniających w miejscowości Majków”,
- Opracowanie dokumentacji projektowej na zadanie pn.: "Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kierz Niedźwiedzi - Etap I",
- „Budowa budynku Przedszkola Samorządowego w Skarżysku Kościelnym- opracowanie dokumentacji i wykonawstwo (Etap I-III)”,

- „Rozbudowa drogi gminnej Nr 379009T w ciągu ul. Południowej w miejscowości Skarżysko Kościelne- opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej”,
- „Przebudowa drogi gminnej ul. Podlesie w miejscowości Grzybowa Góra - opracowanie koncepcji”.

2020 r.

- Udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji Powiatowi Skarżyskiemu na zadanie "Przebudowa drogi powiatowej Nr 0557T relacji Skarżysko-Kamienna - Mirzec Etap II",
- „Rozbudowa drogi gminnej nr 379004T Świerczek- Jagodne, ul. Leśna w miejscowości Skarżysko Kościelne Etap I”,
- „Przebudowa drogi gminnej ul. Podlesie w miejscowości Grzybowa Góra - opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej”,
- „Rozbudowa drogi gminnej Nr 379009T w ciągu ul. Południowej w miejscowości Skarżysko Kościelne - regulacja stanu prawnego, opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej”,
- „Budowa ul. Dworskiej - zadanie dofinansowane z funduszu sołectkiego sołectwa Skarżysko Kościelne I”,
- „Wykonanie rowów odwadniających w miejscowości Majków”,
- „Budowa budynku Przedszkola Samorządowego w Skarżysku Kościelnym- opracowanie dokumentacji i wykonawstwo (Etap I-III)”,
- Opracowanie dokumentacji projektowej na zadanie pn.: "Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kierz Niedźwiedzi - Etap I",
- „Budowa altany rekreacyjnej zlokalizowanej w Centrum Kulturalno Oświatowym i Sportowym w Kierzu Niedźwiedzim - zadanie dofinansowane z funduszu sołectkiego sołectwa Kierz Niedźwiedzim”,
- „Utwardzenie dojazdu do ścieżki dydaktycznej przy placu zabaw w Lipowym Polu Plebańskim - zadanie dofinansowane z funduszu sołectkiego sołectwa Lipowe Pole Plebańskie”,
- „Doposażenie placu zabaw na Stacji Michałów - zadanie finansowane z funduszu sołectkiego sołectwa Michałów”,
- „Doposażenie Centrum Rekreacyjno-Sportowego w Świerczku - zadanie finansowane z funduszu sołectkiego sołectwa Świerczek”.

W okresie marzec – październik 2021 r. realizowana będzie inwestycja polegająca na przebudowie drogi gminnej ul. Polnej w miejscowości Skarżysko Kościelne. Na realizację przedsięwzięcia gmina pozyskała dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (RFIL). Do korzyści wynikających z realizacji przedsięwzięcia zaliczyć należy m.in.: poprawę stanu bezpieczeństwa, większą liczbę osób mogących korzystać z infrastruktury drogowej o wyższych standardach użytkowych, modernizację urządzeń związanych z drogą, zmniejszenie emisji szkodliwych substancji powstających ze spalania paliw przez pojazdów poprzez zwiększenie płynności ruchu itp.

Gmina Skarżysko Kościelne podjęła kroki zmierzające do pozyskania dofinansowania na realizację kolejnych inwestycji. Gmina przygotowała propozycje projektów, które mogą mieć kluczowe znaczenie dla jej rozwoju i przedłożyła je do Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego w formie fiszek (formularz zgłaszania propozycji projektów strategicznych dla rozwoju województwa świętokrzyskiego). Najważniejsze informacje na temat projektów przedstawiono w poniższych zestawieniach tabelarycznych.

Tabela 26. Projekty planowane do realizacji na terenie Gminy Skarżysko Kościelne

Proponowana nazwa projektu	Budowa sieci gazowniczej w Gminie Skarżysko Kościelne	Czysta energia – Gmina Skarżysko Kościelne	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kierz Niedźwiedzi	Rozwój ekologicznego transportu na terenie Gminy Skarżysko Kościelne
Podmiot zgłaszający propozycję projektu	Gmina Skarżysko Kościelne	Gmina Skarżysko Kościelne	Gmina Skarżysko Kościelne	Gmina Skarżysko Kościelne
Potencjalny realizator Projektu/Potencjalni partnerzy projektu	Gmina Skarżysko Kościelne	Gmina Skarżysko Kościelne	Gmina Skarżysko Kościelne	Gmina Skarżysko Kościelne
Miejsce realizacji oraz zasięg oddziaływania projektu	Gmina Skarżysko Kościelne	Gmina Skarżysko Kościelne	Gmina Skarżysko Kościelne	Gmina Skarżysko Kościelne i Gmina Skarżysko - Kamienna
Uzasadnienie dla realizacji projektu, jako projektu strategicznego dla regionu	Rozbudowa sieci gazowniczej na terenie gminy przyniesie wiele korzyści, które wpłyną na poprawę wyniku ekonomicznego gospodarstw domowych. Poprzez przyłączenie mieszkańców do sieci gazowej uzyskana zostanie wysoka sprawność energetyczna. Gaz ziemny będzie mógł być wykorzystywany np. do ogrzewania pomieszczeń, co będzie mieć korzystny wpływ na jakość powietrza. Gaz ziemny spala się bez powstawania dymu i sadzy, co powoduje, że emisja zanieczyszczeń z procesu spalania gazu ziemnego w porównaniu z emisją ze spalania paliw stałych jest znacząco mniejsza. Efekt ekologiczny projektu będzie osiągnięty nie	Zmniejszenie emisji CO ₂ poprzez wymianę pieców, zwiększenie udziału energii odnawialnej w produkcji energii w województwie świętokrzyskim poprzez montaż instalacji OZE na budynkach użyteczności publicznej, budynkach mieszkalnych. Realizacja projektu przyczyni się do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza, wpisując się tym samym w rządowe programy walki ze smogiem. Pozwoli też na uzyskanie znacznych oszczędności finansowych. Racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi przyczyni się do zmniejszenia obciążeń środowiska naturalnego. Zwiększenie wykorzystania energii promieniowania	Realizacja projektu przyczyni się do rozwoju infrastruktury technicznej, poprawy jakości gleb i wód podziemnych, podniesienia warunków higienicznych i standardu życia mieszkańców Gminy Skarżysko Kościelne. Realizacja projektu spowoduje, że cały obszar gminy objęty będzie siecią kanalizacyjną. Miejscowość Kierz Niedźwiedzi jest jedynym sołectwem w gminie, które nie posiada dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej.	Przewiduje się zakup zeroemisyjnych autobusów elektrycznych lub autobusów zasilanych CNG. Inwestycja ta przyczyni się przede wszystkim do poprawy komunikacji na terenie gminy (nowe linie, częstsze kursy, tańsze bilety, wygodny i nowoczesny tabor). Zakłada się, że zwiększenie częstotliwości kursów spowoduje, że mieszkańcy gminy chętniej będą korzystać z komunikacji publicznej rezygnując z używania własnego samochodu, co w konsekwencji przełoży się na osiągnięcie drugiego ważnego założenia projektu, czyli zmniejszenia sumy zanieczyszczeń emitowanych przez pojazdy. Zanieczyszczenia emitowane przez pojazdy zasilane CNG są wymiennie mniejsze od emisji wprowadzanej

DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ, SPOŁECZNEJ I GOSPODARCZEJ GMINY SKARŻYSKO KOŚCIELNE

Proponowana nazwa projektu	Budowa sieci gazowniczej w Gminie Skarżysko Kościelne	Czysta energia – Gmina Skarżysko Kościelne	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kierz Niedźwiedzi	Rozwój ekologicznego transportu na terenie Gminy Skarżysko Kościelne
	tylko dla Gminy Skarżysko Kościelne ale dla całego regionu.	słonecznego poprzez w montaż paneli fotowoltaicznych.		do atmosfery przez porównywalnej klasy autobusy zasilane ON. Ponadto CNG spala się bezdymnie i bez wydzielania cząstek sadzy. Autobusy elektryczne i zasilane CNG generują również mniejszy hałas. Zastosowanie ww. rozwiązań wpisuje się doskonale w proekologiczne założenia rozwoju Gminy Skarżysko Kościelne, wobec czego realizacja projektu jest w pełni uzasadniona.
Opis projektu	Projekt obejmuje rozwój infrastruktury gazowej na terenie Gminy Skarżysko Kościelne. Opracowanie koncepcji gazyfikacji gminy i przygotowanie poszczególnych projektów dla miejscowości będzie odbywał się etapami a realizacja projektu będzie rozłożona na poszczególne lata.	Projekt obejmuje działania proekologiczne na terenie Gminy Skarżysko Kościelne: termomodernizacje budynków użyteczności publicznej, montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach mieszkalnych. W ramach projektu przewidziane jest wykonanie audytów fotowoltaicznych dla poszczególnych budynków, dokumentacji projektowej oraz montaż instancji fotowoltaicznych na budynkach. Wszystkie te działania konieczne są do osiągnięcia założonego zmniejszenia zużycia energii elektrycznej oraz ciepłej. Dodatkowo w ramach projektu	Projekt obejmuje rozwój infrastruktury technicznej na terenie Gminy Skarżysko Kościelne poprzez budowę ok. 10 km sieci kanalizacyjnej.	Projekt obejmuje rozwój komunikacji na terenie Gminy Skarżysko Kościelne poprzez zakup proekologicznych pojazdów zasilanych energią elektryczną lub gazem CNG. W ramach projektu przewidziane jest: - Zakup 5-ciu zeroemisyjnych autobusów elektrycznych, - Zaprojektowanie i budowa 2 stacji szybkiego ładowania, - Dla każdej stacji wykonanie niezbędnych przyłączy energetycznych, - Budowa miejsc postojowych dla autobusów przy stacjach ładowania. Lub: - Zakup 5 niskoemisyjnych autobusów zasilanych CNG.

DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ, SPOŁECZNEJ I GOSPODARCZEJ GMINY SKARŻYSKO KOŚCIELNE

Proponowana nazwa projektu	Budowa sieci gazowniczej w Gminie Skarżysko Kościelne	Czysta energia – Gmina Skarżysko Kościelne	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kierz Niedźwiedzi	Rozwój ekologicznego transportu na terenie Gminy Skarżysko Kościelne
		planuje się budowę instalacji fotowoltaicznych na 10 budynkach użyteczności publicznej o mocy ok 300 kW oraz termomodernizację 4 budynków użyteczności publicznej.		
Szacowana całkowita wartość projektu (w PLN)	30 mln zł	ok. 16 mln zł	10 mln zł	15 mln zł
Planowane źródła finansowania projektu	EFRR, NFOŚiGW, wkład własny gminy	85% EFRR, 10% NFOŚiGW, wkład własny gmin, mieszkańców, 50% EFRR 50% wkład własny w ramach RPOWŚ 2021-2027	EFRR, NFOŚiGW, wkład własny gminy	EFRR, NFOŚiGW, RPOWŚ 2021-2027, wkład własny gminy
Przewidywany termin realizacji projektu	2021 - 2030	2021 - 2030	2021 - 2026	2021 - 2030

Tabela 27. Projekty planowane do realizacji na terenie Gminy Skarżysko Kościelne cd.

Proponowana nazwa projektu	Budowa wielofunkcyjnego boiska wraz z infrastrukturą lekkoatletyczną oraz infrastrukturą towarzyszącą tj. oświetlenie, trybuny	Rozbudowa Bazy Sportowej – Gmina Skarżysko Kościelne	Budowa zbiornika retencyjnego w miejscowości Michałów na rzece Żarnówce
Podmiot zgłaszający propozycję projektu	Gmina Skarżysko Kościelne	Gmina Skarżysko Kościelne	Gmina Skarżysko Kościelne
Potencjalny realizator Projektu/Potencjalni partnerzy projektu	Gmina Skarżysko Kościelne	Gmina Skarżysko Kościelne/Miasta Północy – Gmina Skarżysko Kamienna, Gmina Skarżysko Kościelne	Gmina Skarżysko Kościelne
Miejsce realizacji oraz zasięg oddziaływania projektu	Gmina Skarżysko Kościelne	Projekt będzie realizowany na terenie Gminy Skarżysko Kościelne z oddziaływaniem na teren całego województwa świętokrzyskiego oraz ponadregionalnie.	Gmina Skarżysko Kościelne
Uzasadnienie dla realizacji projektu, jako projektu strategicznego dla regionu	Podstawowym założeniem projektu jest rozwój infrastruktury sportowej na terenie gminy Skarżysko Kościelne i rozwój kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży. Mieszkańcy gminy będą mieli ułatwiony dostęp do ww. infrastruktury, co wpłynie pozytywnie na poprawę sprawności fizycznej, integrację społeczną oraz da wymierne korzyści zdrowotne. Gmina będzie mogła organizować na ww. obiekcie imprezy sportowe zapraszając na nie mieszkańców z całego regionu. Budowa boiska sportowego z infrastrukturą lekkoatletyczną wpisuje się doskonale w prozdrowotne założenia rozwoju Gminy Skarżysko Kościelne, wobec czego realizacja projektu jest w pełni uzasadniona.	Sala o wymiarach areny będzie służyć do organizowania mistrzostw, zawodów, gier zespołowych takich jak: siatkówka, koszykówka, piłka nożna halowa czy badminton.	Podstawową funkcją zbiornika jest retencja wody dla celów gospodarczych i pokrycie niedoborów wody w rzece poniżej zbiornika w okresach suszy, retencja powodziowa w okresie wezbrań, poprawienie bilansu wodnego w zlewni, magazynowanie wody dla pokrycia potrzeb użytków zielonych położonych w zlewni rzeki, poprawa krajobrazu, poprawa jakości wód poniżej zbiornika. Zbiornik będzie wykorzystywany także na cele rekreacyjne i rozwój agroturystyki. Stworzone zostaną korzystne warunki dla rozwoju flory i fauny wodnej.
Opis projektu	Projekt obejmuje rozwój infrastruktury sportowej na terenie Gminy Skarżysko Kościelne poprzez budowę wielofunkcyjnego boiska wraz z infrastrukturą lekkoatletyczną i infrastrukturą towarzyszącą.	Na terenie Gminy Skarżysko Kościelne zostanie wybudowana sala gimnastyczna z zapleczem socjalno- technicznym wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Obejmuje ona: wykonanie odwodnienia, ciągów pieszo-	Projekt obejmuje budowę zbiornika retencyjnego w miejscowości Michałów.

DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ, SPOŁECZNEJ I GOSPODARCZEJ GMINY SKARŻYSKO KOŚCIELNE

Proponowana nazwa projektu	Budowa wielofunkcyjnego boiska wraz z infrastrukturą lekkoatletyczną oraz infrastrukturą towarzyszącą tj. oświetlenie, trybuny	Rozbudowa Bazy Sportowej – Gmina Skarżysko Kościelne	Budowa zbiornika retencyjnego w miejscowości Michałów na rzece Żarnówce
		<p>jezdnych, miejsc postojowych, energooszczędnego oświetlenia działki oraz urządzeniem terenów zieleni w ramach kompleksowego zagospodarowania terenu. Podczas prac nad projektem wykonawca ma uwzględnić wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, aby docelowo zmniejszyć zapotrzebowanie budynku szkoły (przedszkola) i sali gimnastycznej na energię. Sala o wymiarach areny 12 na 24 metry, z 1,5 metrową, wydzieloną strefą bezpieczeństwa, ma służyć do gier zespołowych: siatkówki, koszykówki, piłki nożnej halowej czy badmintona. W nowym budynku mają znaleźć się także szatnie i sanitariaty, pomieszczenie dla trenera z zapleczem sanitarno-higienicznym i pomieszczenia magazynowe. Budynek ma być przystosowany dla osób niepełnosprawnych. W ramach projektu zostanie wykonana inwentaryzacja , dokumentacja projektowa, audyty.</p>	
Szacowana całkowita wartość projektu (w PLN)	3,5 mln zł	8 mln zł	12 mln zł
Planowane źródła finansowania projektu	NFOŚiGW, wkład własny gminy, inne	EFRR, NFOŚiGW, RPOWŚ 2021-2027, wkład własny gminy	EFRR, NFOŚiGW, wkład własny gminy
Przewidywany termin realizacji projektu	2021 - 2030	2021 - 2030	2023 - 2030

